

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra regionálního managementu a práva

Diplomová práce

Zkušenosti s programem rozvoje venkova 2014 – 2020 ve vybrané obci

Vypracovala: Bc. Veronika Černá
Vedoucí práce: prof. PhDr. Miloslav Lapka, CSc.

České Budějovice 2023

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Veronika ČERNÁ**
Osobní číslo: **E21096**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Strukturální politika EU a rozvoj venkova**
Téma práce: **Zkušenosti s programem rozvoje venkova 2014-2020 ve vybrané obci**
Zadávací katedra: **Katedra regionálního managementu a práva**

Zásady pro vypracování

Jaká je zpětná vazba k programu rozvoje venkova na lokální úrovni?

Kdo jsou aktéři tohoto programu?

Jaké jsou klady a překážky programu? Jaké je jeho efektivita (kritéria efektivity programu v souladu je jeho cíli).

Metodický postup:

Studentka si najde obec – sdružení obcí – využívajících program rozvoje venkova v posledním programovacím období. Dále použije místní statistické údaje a rozhovory k zodpovězení na výše uvedené otázky. Forma case-study. Součástí práce bude diskuse a doporučení k lepšímu lokálnímu využití programu rozvoje venkova.

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Cíl a metodika, 3. Literární rešerše, 4. Praktická část, 5. Interpretace výsledků a doporučení, 6. Závěr, 7. Summary, 8. Použitá literatura, 9. Přílohy.

Rozsah pracovní zprávy: **50 – 60 stran**

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

CAP A PROGRAM OF RURAL DEVELOPMENT (2020):

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/rural-development_cs (available 2.11. 2020)

DISMAN, M., (2000): Jak se vyrábí sociologická znalost. UK Praha, Karolinum.

MAJEROVÁ, V., HEROVÁ, I. A KOL., (2009): Český venkov 2008 : proměny venkova. Věra Majerová (edit). Česká zemědělská univerzita v Praze, Praha. 2009.

POSPĚCH P. (2014): Discursive no man's land: Analysing the discourse of the rural in the transitional Czech Republic Journal of Rural Studies April 2014.

REICHEL, J. (2009): Kapitoly metodologie sociálních výzkumů. Praha: Grada.

Vedoucí diplomové práce: **doc. PhDr. Miloslav Lapka, CSc.**
Katedra regionálního managementu a práva

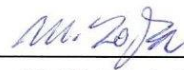
Datum zadání diplomové práce: **24. března 2022**

Termín odevzdání diplomové práce: **14. dubna 2023**

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Studentů 13 (26)
370 05 České Budějovice

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

doc. PhDr. Miloslav Lapka, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 28. března 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to – v nezkrácené podobě – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 14. 8. 2023

.....

Bc. Veronika Černá

Poděkování

Ráda bych poděkovala prof. PhDr. Miloslavu Lapkovi, CSc. za podnětné a cenné rady, věcné připomínky a odborné vedení při zpracování této diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat Bc. Adéle Tomšovicové z MAS Třeboňsko o.p.s., která vždy ochotně zodpověděla veškeré mé otázky a pomohla mi tak lépe pochopit celou problematiku.

Obsah

1	Úvod	3
2	Cíl a metodika práce	4
3	Obce v České republice	6
3.1	Základní charakteristické znaky obce	7
3.1.1	Samostatná působnost obce	8
3.2	Orgány obce	8
3.3	Spolupráce obcí	11
3.3.1	Přeshraniční spolupráce	12
3.4	Majetek obce	13
3.5	Strategické řízení a rozvoj obce	14
3.5.1	Rozpočet obce	14
3.5.1.1	Struktura územního rozpočtu	15
4	Finanční prostředky z Evropské unie	17
4.1	Česká republika a politiky Evropské unie.....	17
4.2	Společná zemědělská politika	17
4.3	Regionální politika EU.....	18
4.3.1	Cíle regionální politiky	21
4.4	Strukturální a investiční fondy	21
4.5	Žádost o dotaci	21
5	Program rozvoje venkova	23
5.1	Aktéři Programu rozvoje venkova	25
5.1.1	Ministerstvo zemědělství	26
5.1.2	Státní zemědělský intervenční fond.....	26
5.1.3	Místní akční skupina	32
5.1.4	Obce, zemědělci a podnikatelé	33
5.2	Žádost o dotaci z Programu rozvoje venkova	34
5.2.1	Definice malých a středních podniků	34
5.2.2	Portál farmáře	34
5.2.3	Pravidla pro publicitu projektu	35
6	Zkušenosti s programem rozvoje venkova	37
6.1	Vybraná Místní akční skupina	37
6.1.1	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje.....	39

6.1.2	Orgány MAS.....	41
6.1.3	Vyhlášené výzvy MAS Třeboňsko.....	41
6.1.4	Interní postupy PRV MAS Třeboňsko.....	47
6.2	Vybraná obec.....	50
6.2.1	Rozpočet obce.....	53
6.2.2	Prostředky získané z Programu rozvoje venkova.....	53
6.3	Zhodnocení.....	57
6.3.1	Doporučení.....	58
7	Závěr.....	59
	Summary.....	61
	Seznam použité literatury.....	62
	Seznam obrázků, tabulek a grafů.....	70
	Seznam zkratk.....	72

1 Úvod

V posledních letech došlo k významným proměnám venkova. Venkov již není tak lehké definovat. Nejedná se o území, kde by lidé žili skromněji a pracovali zejména v zemědělství. Naopak venkov se v posledních letech stává čím dál tím více atraktivní pro obyvatele České republiky, a to především díky územnímu rozvoji. Územní rozvoj je v posledních letech též velmi skloňovaný pojem, který je zakomponován do každé strategie, ať už na obecní, krajské, regionální, národní či evropské úrovni. Územní rozvoj je tedy stále více podporován a to i finančně.

Obce by měly využít jakoukoliv finanční pomoc, která je jim nabídnuta. Finanční prostředky z Evropské unie jsou jednou z nich. Na rozvoj venkovských území je zaměřen zejména Program rozvoje venkova. Tento program financovaný z fondu Evropské unie, konkrétně z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, je zaměřený především na obnovu, zachování a zlepšení ekosystémů, které jsou závislé na zemědělství, také podporuje mladé zemědělce a celkově zvyšuje konkurenceschopnost zemědělství v krajině. Tento historický milník, tedy vstup do Evropské unie, významně změnil české zemědělství, podporu malých a středních podniků a rozvoj na našem území.

Důležitou roli v procesu získávání finančních prostředků z Evropské unie má Státní zemědělský intervenční fond, což je akreditovaná platební agentura pro daný sektor národního hospodářství a vedle toho také různé svazky obcí či obecně prospěšné společnosti, např. Místní akční skupiny. Tyto organizace (společnosti) včetně dalších aktérů územního rozvoje jsou podrobně analyzovány v teoretické části této diplomové práce.

2 Cíl a metodika práce

Cílem diplomové práce je zodpovězení čtyř výzkumných otázek vztahující se k Programu rozvoje venkova ve vybrané obci, kterou je obec, nacházející se v Jihočeském kraji, Pleše:

1. Jaká je zpětná vazba k programu rozvoje venkova na lokální úrovni?
2. Kdo jsou aktéři tohoto programu?
3. Jaké jsou klady a překážky programu? Jaká je jeho efektivita?

K zodpovězení výše uvedených otázek je nutné provést objemnou literární rešerši. Pomocí syntézy jsou následně vybrány a shrnuty ty nejdůležitější informace a poznatky získané z různých odborných českých i zahraničních literárních zdrojů. „Syntéza je metodou, kterou na základě vycházejících zjištění (ve formě pojmů a tezí) formulujeme závěry“ (Zháněl et al., 2014, s. 13). Závěry, které byly získány pomocí této metody, jsou zrekapitulovány v teoretické části diplomové práce. Informace a data pro zpracování praktické části diplomové práce jsou získány z veřejně dostupných zdrojů, jako jsou webové stránky obce, rozpočty obce, vyhlášky a nařízení, Český statistický úřad, Regionální informační servis apod. Pro lepší dokreslení celé situace jsou provedeny také řízené rozhovory s aktéry venkovského rozvoje.

V praktické části diplomové práce je použita forma case-study – případová studie. Případová studie má několik vymezení např. jako prostředek ke vzdělávání, jako prostředek sběru dat, nebo ji lze chápat jako metodu kvantitativní výzkumné strategie. Zjednodušeně lze říci, že případová studie představuje komplexní porozumění danému problému, procesu, situaci či aktivitě. Bromley (citovaný v Chrastina, 2019) uvádí, že „případová studie je systematickým šetřením události nebo souboru souvisejících událostí, jejichž cílem je popsat a vysvětlit fenomén, o který se zajímáme“. Případová studie tedy spadá mezi základní typy kvalitativního výzkumu (Chrastina, 2019).

Forma case-study nejčastěji využívá data kvalitativní, ovšem není vyloučeno také použití dat kvantitativních. Kvalitativní data pro tuto diplomovou práci jsou získána díky řízeným rozhovorům s otevřenými otázkami, různými podklady (statistická data, přehled alokací vyhlášených jednotlivých výzev, přehled vybraných / nevybraných žá-

dostí o dotaci, konkrétní hodnoty získaných finančních prostředků apod.) a užší spolupráci s aktéry venkovského rozvoje, zejména tedy s vybranou Místní akční skupinou Třeboňsko o.p.s. Pro lepší pochopení celého procesu byl uskutečněn rozhovor s manažerkou PRV MAS Třeboňsko.

Získaná kvalitativní data jsou poté doplněna o data získaná prostřednictvím Regionálního odboru České Budějovice SZIF, kam spadá správa a zprostředkování finanční podpory z Evropské unie a národních zdrojů v rámci společné zemědělské politiky pro celý NUTS2 Jihozápad.

V neposlední řadě je analyzována obec Pleše, a to z pohledu sociálního, geografického, demografického a ekonomického. Obec byla vybrána, jelikož spadá pod MAS Třeboňsko o.p.s. a jejichž prostřednictvím již žádala o finanční prostředky z EU na podporu rozvoje obce, mj. žádala také o podporu z Programu rozvoje venkova, který je stěžejní pro tuto diplomovou práci. Celý proces získávání finančních prostředků z PRV byl též objasněn starostou obce Pleše v rámci řízeného rozhovoru.

3 Obce v České republice

Obce v České republice se vyznačují velmi pestrá strukturou, jelikož se na našem území vyskytuje 6254 obcí. Obce jsou determinovány dle určitých kritérií, například dle počtu obyvatel či počtu stavení na daném území. Obce se elementárně rozdělují na sídla venkovská a sídla městská (Kadeřábková & Peková, 2012).

Detailněji můžeme rozdělit obce dle počtu obyvatel (od nejmenší po největší): vesnice, městys, město, okresní město, krajské město, statutární město a hlavní město. Vesnice je malá obec s malým počtem obyvatel, který se pohybuje v rozmezí 2 – 5 tis. obyvatel. Pro vesnici je charakteristická zástavba domů či několika podlažních bytovek. Městys je typ obce, jehož význam je spíše historický, podobá se spíše vesnici. Město je územím, které má více katastrálních území, vyznačuje se hustší sídelní strukturou a také jiným způsobem života obyvatel. Obyvatelé nepracují v zemědělství, ale spíše ve službách a obchodu, což dokazuje i vysoká koncentrace služeb a vzdělávacích či zdravotnických institucí, které se ve městě nacházejí, např. obchody, kadeřnictví, kosmetické salony, pojišťovny, základní (či střední, vysoké) školy, polikliniky, popř. nemocnice. Okresní města, a krajská města jsou sídlem státních institucí, které se vztahují k jejich statusu, podle něhož mají také rozdílné pravomoci. Statutární města jsou vymezena v zákoně o obcích, kde jsou také jmenovitě uvedeny. Hlavní město Praha se řídí vlastním zákonem (Káňa, 2010).

Sídla venkovského typu rozlišujeme na samotu, vísku a vesnici. Samota je separované území, které je obklopeno významnými krajinnými prvky, mezi něž patří lesy, rybníky, vodní toky, trvalé travní porosty, mokřady apod. Vísku definujeme jako uskupení několika stavení, které se pomalu rozrůstají ve vesnici. Vesnice je tedy největší z těchto typů venkovských sídel, vyznačuje se větším počtem stavení, zemědělských usedlostí, ale i základní občanskou vybaveností. Z ekonomického hlediska je vesnice právě sídlem, kde převládá zemědělství a primární výroba potravin (Kadeřábková & Peková, 2012).

Ať už se tedy jedná o venkovské sídlo či městské sídlo zařazujeme je hromadně pod pojem obec. „Obec je základním geografickým útvarem pro sídla občanů s odlišným

počtem obyvatel“ (Káňa, 2010). Obec je základní jednotkou územní samosprávy. „Samosprávné postavení obcí jako veřejnoprávních korporací územní samosprávy se v naší historii datuje poprvé rokem 1849, kdy toto postavení bylo zakotveno tzv. prozatímním obecním zákonem“. Samosprávné principy obcí byly narušeny akorát za dob komunismu na našem území, konkrétně mezi lety 1945 – 1990 (Průcha, 2004, s. 49).

Územní samospráva jako taková je etablována v Hlavě VII Ústavy České republiky. Územní samospráva je součástí veřejné správy, která je vykonávána nezávisle na státu, tedy rozhoduje a vystupuje zcela samostatně jako právnická osoba. Územní samosprávu vykonávají orgány obce, mezi které patří především zastupitelstvo obce, rada obce a starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce (Lochmannová, 2017).

Dále obce můžeme diferencovat dle činnosti obecních úřadů, někdy je také uváděno dělení obcí dle rozsahu výkonu státní správy, jedná se o totéž rozdělení, a to:

- a) obec a obecní úřad s výkonem správy v základním rozsahu,
- b) obec a obecní úřad s výkonem správy přenesené působnosti,
- c) obec a obecní úřad s výkonem správy rozšířené působnosti.

Obec s výkonem správy v základním rozsahu plní základní samosprávnou funkci, obecní úřad má elementární organizační strukturu a nezřizuje žádné odbory. Mezi obce s výkonem správy přenesené působnosti řadíme městské úřady či obecní úřady (tzv. obcí II. stupně). Obec s výkonem správy rozšířené působnosti např. vydává cestovní a osobní doklady (cestovní pas, občanský průkaz), vede evidenci obyvatel i motorových vozidel, vydává též živnostenské oprávnění či vyplácí sociální dávky občanům obce (Káňa, 2010).

3.1 Základní charakteristické znaky obce

Obec je vymezené území, má své hranice a trvale zde žijí lidé, tedy občané obce. Občanem obce může být jakákoliv fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a má v obci nahlášen trvalý pobyt. Mezi další znaky obce patří právní subjektivita, tedy schopnost být nositelem i vykonavatelem práv a povinností. Již zmíněná práva a povinnosti vykonávají občané obce, kteří jsou zvoleni v komunálních volbách za tzv. představitele obce, tito představitelé by měli být příslušně kompetentní. Dalším

neméně významným charakteristickým znakem obce je také samostatná působnost obce (Kadeřábková & Peková, 2012).

3.1.1 Samostatná působnost obce

Samosprávné postavení obce bylo poprvé ukotveno v roce 1849 a to větou: „Základem svobodného státu je svobodná obec“. Obecní samospráva měla poté ještě mnoho proměn, od roku 1945 byla substituována tzv. národními výbory, které měly samosprávné postavení v místech, což se opět změnilo po sametové revoluci, a v roce 1990 obce opět získávají svoji samostatnost, resp. samosprávné postavení (Průcha, 2004).

3.2 Orgány obce

Zastupitelstvo obce

Členové zastupitelstva obce jsou voleni v komunálních volbách každé čtyři roky tajným hlasováním. Tajné hlasování znamená, že nikdo nemá právo vědět, jak daný občan v komunálních volbách volil, resp. komu dal svůj hlas (Horzinková & Novotný, 2010).

Počet členů zastupitelstva je odvozen od velikosti obce, což je blíže uvedeno v Tabulce 1, dle § 68 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Z tabulky vyplývá, že zastupitelstvo obce má od 5 do 55 členů v závislosti na počtu obyvatel obce.

Tabulka 1 – Stanovení počtu členů zastupitelstva obce

Počet obyvatel obce	Počet členů zastupitelstva obce
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.

Dle § 68 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích se počet členů zastupitelstva obce, který má být zvolen, se oznámí na úřední desce obecního úřadu nejpozději do 2 dnů po jeho stanovení. Kromě toho může být počet členů zastupitelstva obce uveřejněn způsobem v místě obvyklým.

Zastupitelstvo obce je nejvyšším orgánem obce (nižších územních samosprávných celků) a jeho funkce je rozhodovací. Členové zastupitelstva obce jsou voleni na čtyřleté období, přičemž počet členů je závislý na velikosti dané obce, a to jak z hlediska počtu obyvatel, tak z hlediska velikosti územního obvodu. Činnostmi zastupitelstva obce je například schvalování rozpočtu obce, vydávání obecně závazných vyhlášek, zřizování či zrušení výborů, obecní policie, dalších právnických osob apod. Zastupitelstvo obce musí povinně zřídit finanční a kontrolní výbor (Lochmannová, 2017).

Pokud není v obci zvoleno zastupitelstvo obce, a to z jakýchkoliv důvodů, správu obce vykonává administrativní pracovník, který je pověřen Ministerstvem vnitra České republiky. Ten má na starost správu obce jako takovou, tedy vyřizuje běžné záležitosti obce a jejich občanů. Nicméně státní administrativní pracovník nemůže nakládat s obecním majetkem, sjednávat pro obce smlouvy, úvěry či rozhodovat ve spojitosti s evropskými dotacemi (Káňa, 2010).

Rada obce

Rada obce zajišťuje výkonnou moc územních samospráv, tedy obcí. Rada obce je podřízena zastupitelstvu obce. Rada obce má 5 – 11 členů, přičemž počet členů musí být vždy lichý kvůli jasnému výsledku při rozhodování o různých záležitostech. Jsou i případy, kdy se rada obce nevolí a tuto funkci vykonává též zastupitelstvo obce, k čemuž dojde pokud zastupitelstvo obce má méně než 15 členů, tedy v menších obcích většinou radu obce nenajdeme (Lochmannová, 2017).

Radu obce tvoří starosta, místostarosta a další členové rady, kteří jsou zvoleni z řad zastupitelů. Počet členů rady obce musí dodržovat ještě jedno významné pravidlo, a to, že počet členů rady nesmí přesáhnout třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Rada obce jedná neveřejně a její schůzky nejsou pravidelné, schází se dle potřeby. Rada obce je schopna se usnášet, jednat a rozhodovat o důležitých věcech, pokud se na jednání rady dostaví více jak nadpoloviční většina všech jejích členů (Horzinková & Novotný, 2010).

Jednání rady obce je na rozdíl od jednání zastupitelstva obce neveřejné. Na jednáních projednávají např. hospodaření obce, stanovení výše platu starostovi a místostarostovi obce, řízení činností jednotlivých komisí, které byly zřízeny zastupitelstvem obce, ukládání sankcí a pokut, a v neposlední řadě projednávají připomínky a petice občanů obce (Káňa, 2010).

Starosta

Starosta je nejvyšším představitelem místní politiky. Starosta je volen nepřímou, což znamená, že není zvolen přímo občany obce, ale zastupitelstvem obce. Jeho hlavní funkcí je, aby zastupoval obec navenek. Jeho další pravomoci se prolínají s pravomocemi, které mají také zastupitelé obce, nicméně starosta je přímo odpovědný za výkon své funkce zastupitelstvu obce. Starosta je také hlavou obecního úřadu, kde volí též funkci tajemníka obecního úřadu. Není však pravidlem, aby v obci byl vždy zvolen tajemník, pokud není, tak pozici vedoucího úřadu plní sám starosta. Pokud v obci není zvolena rada obce, starosta jmenuje tzv. vedoucího odboru. Nicméně některé pravomoci, které normálně vykonává rada obce, přechází na starostu, s výjimkou vydávání nařízení obce, stanovení rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizování a zrušení odborů, stanovení celkového počtu zaměstnanců úřadu obce (Horzinková & Novotný, 2010).

Obecní úřad

Dalším orgánem obce je obecní úřad, který byl již výše zmíněn ve spojitosti s funkcí starosty. V čele tedy stojí starosta, hlavní úkoly však plní tajemník, který má na starost chod celého obecního úřadu. Rada obce zřizuje jednotlivá oddělení či odbory v rámci obecního úřadu, např. odbor školství a kultury, odbor hospodářské správy, odbor životního prostředí, odbor finanční apod. Rozdělení obecního úřadu na jednotlivá oddělení či odbory jsou typická spíše pro větší obce (Horzinková & Novotný, 2010).

Zvláštní orgány obce

Zvláštní orgány obce se zřizují na základě zvláštního zákona. Zřizuje je především starosta obce, který také jmenuje a odvolává členy tohoto zřízeného zvláštního orgánu obce. Mezi zvláštní orgány obce patří např. obecní policie, komise k projednávání přešupků, komise pro sociálně-právní ochranu dětí, bezpečnostní rada obce nebo povodňová komise (Horzinková & Novotný, 2010).

3.3 Spolupráce obcí

Svazky obcí jsou specifickou formou spolupráce obcí. Jelikož se jedná o svazky obcí, členy tohoto svazku, jak už název napovídá, mohou být pouze obce. Tyto svazky jsou právně vymezené jako dobrovolné svazky obcí, což znamená, že vytváření těchto svazků je dobrovolné, nikoliv povinné. Obec může tedy tento svazek vytvořit a nebo vstoupit již do vytvořeného svazku obcí jinými obcemi (Průcha, 2004).

Obce mohou spolupracovat, a to jak v rámci samostatné působnosti, tak i přenesené působnosti na základě veřejnoprávní smlouvy, kterou mezi sebou obce uzavřou. Spolupracují například při zakládání právnických osob (nejčastěji se jedná o založení akciové společnosti a nebo společnosti s ručením omezením), dobrovolných svazků obcí (hasiči, myslivci apod.) nebo také za účelem splnění určitého úkolu (Horzinková & Novotný, 2010).

Pokud chce obec vytvořit nový svazek obcí či vstoupit do svazku, který je již založený, rozhoduje o tom zastupitelstvo obce (Průcha, 2004).

Obec může také vstoupit do tzv. místní akční skupiny (dále také „MAS“), což je další uskupení, konkrétně se jedná o „subregionální partnerství mezi soukromým a veřejným sektorem, které působí na vymezeném území, pro něž navrhuje a provádí strategii komunitně vedeného místního rozvoje“ (*Místní akční skupina (MAS)*, ©2023). MAS jsou dále rozebrány v praktické části v Kapitole 5.1.3.

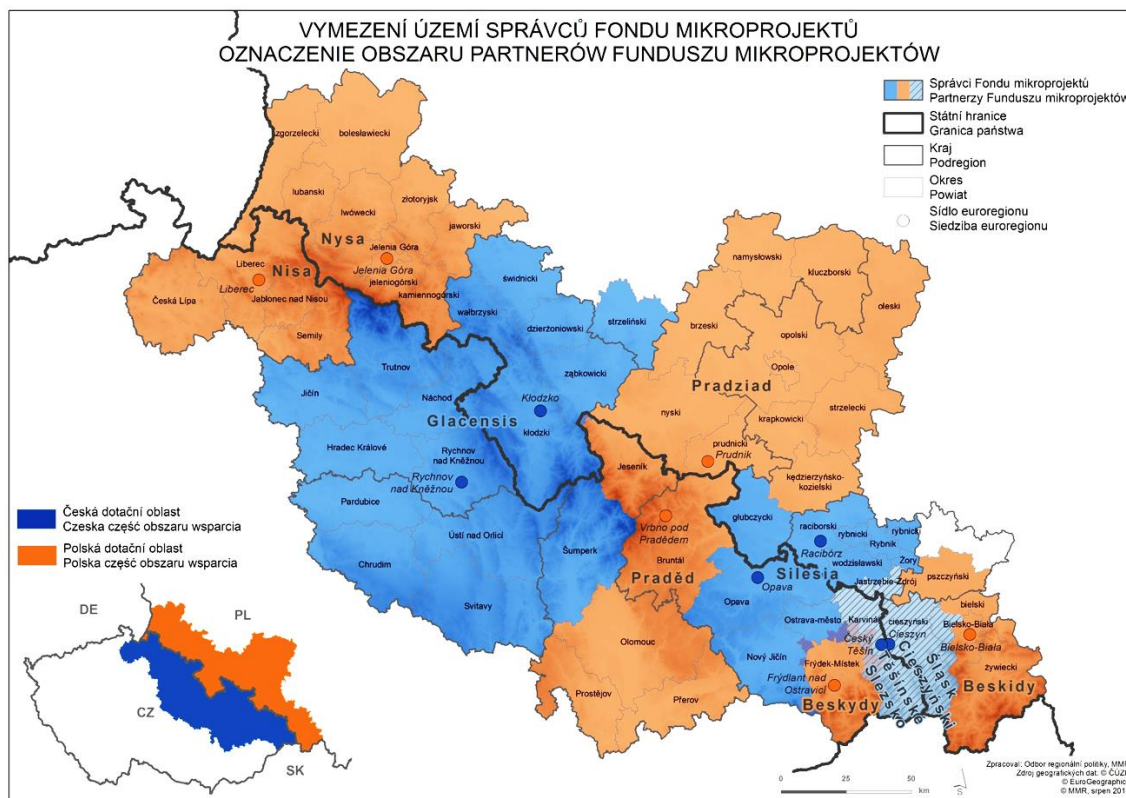
Spolupráce může vzniknout také mezi obcí a fyzickou či právnickou osobou, a to prostřednictvím smluv o zájmových sdruženích právnických. Obce mohou spolupracovat i s obcí v jiném státě, jedná se o tzv. přeshraniční spolupráci (Horzinková & Novotný, 2010).

3.3.1 Přeshraniční spolupráce

Přeshraniční spolupráci obcí podporuje Evropský fond pro regionální rozvoj. Aktivity, které jsou v rámci tohoto projektu podporovány jsou např. zachování a obnova kulturních a přírodních podmínek, podpora využití nehmotného kulturního dědictví, příprava a realizace společného vzdělávání, spolupráce mezi vzdělávacími institucemi, aktivity v oblasti územního plánování, v oblasti ochrany přírody a krajiny, v oblasti vzdělávání, v oblasti kultury a v oblasti tvorby kooperačních sítí (*Fond mikroprojektů v období 2014-2020*, ©2023).

Příkladem přeshraniční spolupráce může být program spolupráce INTERREG V-A Česká republika – Polská republika CZ – PL. V době pandemie Covid-19 byla přes tento program vyhlášena výzva, která pomůže, jak obcím v České republice, tak v Polské republice, a to během pandemie i po ní. Z této výzvy měla být podpořena především spolupráce na trhu práce a vytváření digitálních platforem, které by usnadnily online komunikaci mezi obcemi apod. V rámci této výzvy lze získat 60-80 tis. EUR z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Žádost o finanční prostředky z této výzvy bylo možné zaslat do 15. 12. 2020. Zásadní je též datum ukončení projektu, nejzazší datum je 30. 9. 2023 (*Posílení přeshraniční spolupráce, především obcí v přeshraničním česko – polském území*, ©2023).

Obrázek 1 – Vymezení území správců fondu mikroprojektů CZ – PL

Zdroj: *(Posílení přeshraniční spolupráce, především obcí v přeshraničním česko – polském území, ©2023)*

3.4 Majetek obce

Mezi základní charakteristiky územní samosprávy patří i to, že obce mohou vlastnit majetek. Příkladem movitého majetku, který může obec vlastnit patří vybavení kancelářů obecního úřadu, vybavení školy, lavičky, koše, autobusové zastávky, zábradlí, kašna apod. Věci nemovité ve vlastnictví obce pak představují pozemky, lesy, místní komunikace, zahrady, veřejná prostranství, budovy a instituce. Zákon o obcích říká, že obec má s majetkem nakládat účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly. Za hospodaření s majetkem zodpovídají orgány obce, jakož i za jeho evidenci (Káňa, 2010).

Majetek obcí je důležitým faktorem a nástrojem v územním rozvoji obce. Nemovitý majetek obcí slouží jako zástava k případnému zabezpečení veřejných statků. Obce využívají svůj nemovitý majetek k podnikání nebo k dosažení dalších příjmů prostřednic-

tvím podílu na zisku společností, příjmů z pronájmu či příjmů z prodeje těchto institucí (společností). Rozhodování o majetku obce patří též do kompetencí zastupitelstva obce. (Kadeřábková & Peková, 2012).

3.5 Strategické řízení a rozvoj obce

Strategický management (neboli také strategické řízení) se v poslední době uplatňuje také na úrovni obcí. „Základní cíle a principy strategického řízení vycházejí ze zkušenosti řízení v soukromé sféře a jsou adaptovány na specifické prostředí institucí veřejné správy“ (Kadeřábková & Peková, 2012, str. 120). Důvody pro zavedení strategického managementu jsou především finančního charakteru. Na komplexní fungování obce jsou kladeny stále vyšší nároky, což přináší i rostoucí finanční zátěž, ale finanční prostředky obce jsou stále stejné, tedy nedostatečné pro tento rozvoj. Místní rozpočty jsou zatíženy především investicemi do veřejné infrastruktury, místních komunikací, budování dalších realizačních projektů, řešení problémů sociálně slabších občanů a veškerou administrativu okolo příprav těchto projektů (Kadeřábková & Peková, 2012).

3.5.1 Rozpočet obce

Obec se svými financemi a majetkem hospodaří řádně dle schváleného obecního rozpočtu. Obecní rozpočet je veřejný, tedy přístupný všem občanům obce. Obecní rozpočet má jednoduchou strukturu, zejména obsahuje příjmovou a výdajovou stránku. Mezi příjmy obce se řadí finanční prostředky z dotací, vládní transfery, vlastní příjmy (daně, poplatky) a subvence. Mezi výdaje obce patří náklady na činnost obce, činnost veřejných záležitostí, činnosti jednotlivých odborů, údržba veřejných prostranství, údržba místních komunikací apod (Káňa, 2010).

Povinnosti, které vyplývají ze samostatné i přenesené působnosti obce, a tedy i strategický management obce, musejí být zastřešeny nějakými finančními prostředky. Obec získává finanční prostředky nejen ze svých činností, ale i z veřejného rozpočtu, což naznačuje, že finanční prostředky, které obec získává, jsou závislé též na výkonnosti ekonomiky České republiky a efektivního daňového systému. Tímto se dostává k tzv. finančnímu managementu, jehož úkolem je získat co nejvíce finančních prostředků pro správné fungování a rozvoj obce. Sestavování územního rozpočtu (neboli rozpočtu ob-

ce) a hospodaření podle něho je v České republice dáno zákonem (Kadeřábková & Peková, 2012).

Územní rozpočet má tři hlavní funkce, a to alokační, redistribuční a stabilizační. Někdy jsou dále jmenovány ještě funkce řídicí, organizační, kontrolní a stimulační. Nejdůležitější z výše uvedených funkcí je funkce alokační. Tato funkce spočívá v tom, že získané finanční prostředky jsou distribuovány do veřejných statků, aby obec mohla plnit své povinnosti vůči občanům, tzn. zajištění zdravotnických služeb, vzdělávacích služeb či bezpečnostních (obecní policie). Redistribuční a stabilizační funkce jsou využívány velmi omezeně. Redistribuční funkce je důležitá ve vztahu k sociálně slabším občanům, jelikož jsou některé finanční prostředky poskytovány právě jim, aby se snížili nerovnosti ve společnosti. Stabilizační funkce slouží k tomu, aby byly správně nastavené příjmy a výdaje, jelikož i územní samospráva ovlivňuje příjmy HDP České republiky. Díky rozvoji v obci, který obec realizuje v rámci regionální politiky na úrovni regionu či mikroregionu, se zvyšuje celková agregátní poptávka, což vede zpátky k růstu HDP, a tedy k příjmům do státního rozpočtu (Kadeřábková & Peková, 2012).

3.5.1.1 Struktura územního rozpočtu

Rozpočet je důležitým finančním plánem, podle kterého obec hospodaří. Tento finanční plán je vždy časově ohraničený, téměř vždy se jedná o období dvanácti měsíců. Rozpočet je tedy vypracováván na období jednoho roku od 1.1. do 31.12. Jednotlivé položky v územním rozpočtu se dělí na položky příjmové a výdajové. Principem jakéhokoliv rozpočtu je vyrovnanost, tedy položky příjmové by se měly rovnat položkám výdajovým. Nicméně dochází k tomu, že rozpočty (i ty územní) mohou být přebytkové či schodkové (Kadeřábková & Peková, 2012).

Jak již bylo výše zmíněno, rozpočet obce se dělí především na příjmy a výdaje. Příjmy se dále dělí na daňové, nedaňové a kapitálové příjmy, které dohromady tvoří tzv. vlastní příjmy. Vedle toho jsou pro obec důležité finanční prostředky z přijatých dotací. Vlastní příjmy spolu s dotacemi tvoří celkové příjmy obce. Jak je již vidět z Tabulky 2 u obcí jsou rozhodující pro příjmovou stránku rozpočtu daňové příjmy. Právní úprava daňových příjmů je ukotvena v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům. Celkové

výdaje obcí se dělí na dvě skupiny, a to běžné výdaje a kapitálové výdaje. Mezi běžné výdaje obcí patří financování běžného provozu obce v oblastech jako jsou všeobecné veřejné správy a služby, bezpečnost, sociální věci, průmyslová odvětví, zemědělství a lesní hospodářství a v neposlední řadě služby pro obyvatelstvo, které ve většině případů tvoří právě ten největší podíl v rámci běžných výdajů. Kapitálové výdaje jsou vlastně výdaje na pořízení nového dlouhodobého majetku obce, modernizaci stávajícího majetku či rozšíření obecní infrastruktury. Kapitálové výdaje jsou ve většině případů větší výdajové položky, a proto jsou k jejich financování často využity dotace z evropských fondů (Kadeřábková & Peková, 2012).

Tabulka 2 – Ukázkový příklad struktury územního rozpočtu – obec Třeboň

Rok	2022	
	Kč	%
I. daňové	206 909 391,84	46,71
II. nedaňové	159 830 165,22	36,08
III. kapitálové příjmy	21 570 921,45	4,87
VLASTNÍ PŘÍJMY	388 310 478,51	87,66
IV. přijaté dotace	54 652 638,03	12,34
PŘÍJMY CELKEM	442 963 116,54	100,00
V. běžné výdaje	218 820 078,95	48,75
VI. kapitálové výdaje	230 067 842,73	51,25
VÝDAJE CELKEM	448 887 921,68	100,00
SALDO	- 5 924 805,14	--

Zdroj: tabulka (Kadeřábková & Peková, 2012), údaje obec Třeboň k 12/2022 (<https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00247618/prehled?rad=t&obdobi=2212>)

4 Finanční prostředky z Evropské unie

V této kapitole budou rozebrány pojmy jako politika Evropské unie, Společná zemědělská politika, Regionální politika EU a Strukturální a investiční fondy, jelikož neodmyslitelně patří k problematice Programu rozvoje venkova jako jednoho z programů, přes který lze získat finanční prostředky pro venkovský rozvoj z Evropské unie.

4.1 Česká republika a politiky Evropské unie

Po tom, co Česká republika vstoupila v roce 2004, konkrétně 1. května 2004, do Evropské unie musela přijmout i veškeré již vytvořené a v praxi zavedené politiky Evropské unie. Česká republika si od vstupu do Evropské unie slibovala zejména rozšíření otevřených trhů a volného obchodu, což v té době nejvíce zdůrazňovala a prosazovala vláda ODS (Občanská demokratická strana). Dalšími důvody pro vstup do EU byly volný pohyb osob, podpora malých a středních podniků, flexibilita na trhu práce a další finanční prostředky z rozpočtu EU pro rozvoj ve všech možných odvětvích (Marek & Baun, 2010).

4.2 Společná zemědělská politika

Zemědělství je v současné době nejvíce podporované odvětví v rámci EU. Je to i díky jeho důležitosti pro obyvatelstvo, a tak se vlastně Společná zemědělská politika EU stala nejdůležitější a nejdéle fungující politikou Evropské unie. Společná zemědělská politika (dále také „SZP“) se definuje prakticky jako jednotný trh zemědělských produktů řízený EU. V rámci tohoto jednotného trhu měl zemědělec vždy garantovanou cenu (i v případě, že vyvážel do jiných než členských zemí). Pokud se vývozní cena lišila od té garantované, EU tento rozdíl vyrovnala. Celý tento mechanismus by se dal nazývat jako tzv. vývozní dotace. Nicméně tento mechanismus vyvolal i negativní důsledky, a to především spory mezi Evropskou unií a Spojenými státy, jelikož díky vývozní dotaci mohou výrobci pronikat na cizí trhy s nízkou cenou (Svoboda et. al, 2017).

„SZP představuje partnerství mezi společnostmi a zemědělstvím, které zajišťuje stabilní dodávky potravin, zaručuje příjmy zemědělců, chrání životní prostředí a udržuje dynamický rozvoj venkovských oblastí“ (*Společná zemědělská politika*, ©2023).

Historie Společné zemědělské politiky, tedy až do roku 1957, kdy se datuje vznik Evropského hospodářského společenství (předchůdce EU), spočívala právě zejména v hospodářské pomoci, a tedy dostupných potravinách pro všechny občany tohoto společenství. Od té doby prošla SZP mnohými reformami, prvním pokusem byl tzv. Mansholtův plán, který se pokusil vyjmout okrajové plochy zemědělské půdy a podpořit odchod do důchodu starším zemědělcům, nicméně tento pokus o reformu SZP nebyl úspěšný. Z těch úspěšných bychom měli vyzdvihnout tzv. MacSharryho reformu, která snížila „vývozní dotace“ a přiblížila se tak cenám na světových trzích, což přispělo k uklidnění již vypjatým vztahům s USA. Nicméně i poté přišly další reformy např. zcela nová podoba systému vyplácení podpor, jež měla zvýhodňovat především spotřebitele a daňové poplatníky. Pro programové období 2014-2020 platí především tyto podmínky a podpory:

- Podmínka aktivního zemědělce
- Jednotná platba na plochu
- Platba pro mladé zemědělce
- Platba na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí
- Dobrovolná podpora vázaná na produkci
- Přejícné vnitrostátní podpory
- Program rozvoje venkova 2014-2020

(Svoboda et. al, 2017)

4.3 Regionální politika EU

Regionální politika byla zahrnuta mezi politiky EU především z toho důvodu, že mezi členskými státy Evropské unie byly velké disparity v územním, sociálním i ekonomickém rozvoji. Klíčovými hodnotami, na kterých stojí regionální politika EU jsou solidarita a soudržnost, na jejímž základě si jednotlivé země pomáhají tyto disparity zmírnit tak, aby všechny členské státy EU byly na stejné, resp. podobné úrovni. Některé rozdíly byly již v průběhu let úspěšně potlačeny. Nejvíce se rozdíly vyrovnávaly

v postkomunistických zemích, kam patří i Česká republika. Obecně se dá tedy říci, že regionální politika EU podporuje regionální rozvoj území všech členských států (Vilamová, 2004).

Regionální disparity jsou způsobeny celou řadou faktorů – ekonomickými, sociálními, geografickými, demografickými, institucionálními i psychologickými faktory. Psychologický faktor je velmi důležitý, jedná se o to, že území, které má již špatnou pověst (horší podmínky pro život) se díky psychologickému faktoru zbavuje těchto disparit mnohem hůře než jiná území. Jde například o území (regiony) se zhoršenou kvalitou ovzduší, vyšší nezaměstnaností, nižší mírou vzdělanosti apod. V takovémto regionu je přirozený spíše odliv obyvatelstva než jeho přísun. Přitom přísun obyvatelstva by pravděpodobně regionu velmi pomohl, a to zejména po stránce ekonomické, ale každý jde přirozeně tam, kde jsou podmínky lepší. Tímto jevem je také způsobeno to, že regionální problémy se koncentrují do určitých území (Wokoun et al., 2008).

Regionální politika se nazývá také jako „kohezní politika“ či „politika soudržnosti“. Hlavními nástroji regionální politiky jsou tzv. strukturální a investiční fondy a také Kohezní fond. Česká republika se před vstupem do EU musela připravit na implementaci kohezní politiky, jelikož s ní doposud neměla příliš velké zkušenosti. České republice k přijetí kohezní politiky nejvíce pomohly programy PHARE (Poland and Hungary Aid for Restructuring of the Economies), SAPARD (Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development) a ISPA (Instrument for Structural Policies for Pre-Accession), což byla tzv. předvstupní pomoc EU. Pomocí těchto programů budoucí členské země získaly potřebné institucionální kapacity pro administraci této nové politiky, šlo zejména o vytvoření 14 vyšších územně samosprávných celků (krajů), které byly sloučeny do osmi regionů (NUTS2), tzv. regionů soudržnosti (Marek & Baun, 2010).

Historie regionální politiky sahá až do roku 1957, kdy v preambuli Římské smlouvy bylo řečeno, že je potřeba posílit jednotu svých ekonomik a snížit existující rozdíly. Na základě toho byly vytvořeny dva fondy: Evropský sociální fond a Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond. Dále pak Evropský fond regionálního rozvoje a v roce 1993 tzv. Fond soudržnosti (Vilamová, 2004).

Regionální politika ve vztahu k venkovu

Politika rozvoje venkova se v posledních letech velmi změnila, jelikož se změnil venkov jako takový. Venkov se již nedá s jistotou definovat jako území s malou hustotou obyvatelstva a vysokým podílem zaměstnaných v primárním sektoru, tedy v zemědělství. V dnešní době je nejvíce zaměstnaných v sektoru obchodu a služeb. Proto hovoříme o venkově spíše v duální formě – venkov a venkovská území. Nicméně zemědělství je spjata s venkovem, a tedy i rozvojem venkova (Wokoun et al., 2008).

Teprve Maastrichtskou smlouvou¹ byly venkovské regiony uvedeny a brány také jako samostatné regiony především z důvodu jejich agrárního významu pro společnost, což se promítlo i do přístupu jednotlivých evropských institucí (Evropský parlament, Evropská rada, Evropská komise apod). Zemědělství bylo od této doby chápáno mnohem více obšírně, tedy i z pohledu jeho environmentální, ekologické a krajinyotvorné funkce. Rada EU vydala v tomto ohledu Nařízení č. 1257/1999 o podporování rozvoje venkova prostřednictvím Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu. Na základě tohoto fondu byla zařazena zemědělská strukturální politika do širších ekonomických i sociálních souvislostí v rámci venkovských regionů. Veškeré tyto podněty vznikly na základě skutečnosti, že struktura a postavení zemědělství v rámci EU nebyla řádně upravena a definována, přestože na území EU byl a stále je značný počet zemědělských podniků a hospodářství. Také bylo nutné vytvořit nástroje, které by pomáhaly rozvoji v zemědělství, a to i z hlediska ekologického zemědělství, aby lépe obstály v porovnání s konkurencí (Boháčková & Hrabánková, 2009).

Koncept udržitelného rozvoje

Koncept udržitelného rozvoje je založen na myšlence nereálné představy, že lze dosáhnout neomezeného růstu bez vyčerpání jakýchkoliv zdrojů. Tato myšlenka je poněkud nereálná, jelikož téměř žádný zdroj není nevyčerpatelný. Proto udržitelný rozvoj staví svou teorii na třech pilířích, čímž je ekologický, sociální a ekonomický pilíř. Pokud budou tyto pilíře ve vzájemné symbióze, tak tohoto konceptu dosáhnout lze. Za hlavní pilíř se dá považovat právě ten ekologický (někdy se také uvádí environmen-

¹ Maastrichtská smlouva byla přijata 7. 2. 1992 a v platnost vstoupila 1. 11. 1993. Tato smlouva je právním základem fungování dnešní Evropské unie. Posílila především kompetence Evropského parlamentu, uvedla téma „jednotné evropské měny“ a definovala koncept občanství Unie (Černoch et al., 2000).

tální), jelikož se právě tento pilíř soustředí na ekologické hospodaření s přírodními zdroji (Maier et al., 2008).

4.3.1 Cíle regionální politiky

Regionální politika v programovém období 2014-2020 měla pouze dva stanovené cíle, a to:

1) Investice pro růst konkurenceschopnosti (97,6 % rozpočtu). Cíl bude financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti.

2) Evropská územní spolupráce (2,4 % rozpočtu). Tento cíl byl ustanoven již pro předcházející období 2007-2013 a nadále bude financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

(Regionální politika 2014-2020, © 2005-2022)

4.4 Strukturální a investiční fondy

Evropská unie poskytuje finanční prostředky na různé projekty, ať už investiční či neinvestiční. V programovém období 2014-2020 je celková alokace finančních prostředků pro Českou republiku z Evropských strukturálních a investičních fondů téměř 26 miliard eur. Celková alokace se dělí do několika tematických, resp. operačních programů. Například pro Program rozvoje venkova bylo vyčleněno 2,31 miliard eur (*Programové období 2014-2020, ©2023*).

4.5 Žádost o dotaci

Získání dotace z Evropských strukturálních a investičních fondů není úplně snadné. Zahrnuje několik zásadních kroků a co více, po získání dotace a realizaci projektu je potřeba dokázat a prokázat správné užití finančních prostředků.

Nejprve je potřeba vytvořit podrobný projektový záměr, ve kterém je potřeba specifikovat na co evropské finanční prostředky potřebujeme a jak tohoto záměru chceme dosáhnout. Podle cíle projektového záměru si vybereme příslušný program, který odpo-

vídá potřebám zpracovaného projektu. Jednotlivé projekty jsou vymezeny pro konkrétní žadatele, proto bychom v tomto kroku měli též zkontrolovat, zda tento bod splňujeme, resp. zda je „obec“ uvedena mezi možnými žadateli o tento projekt. Pokud bychom nespĺňovali tento bod, žádost o dotaci by byla ihned ukončena. Poté podáme žádost o finanční prostředky z Evropské unie. Žádost podáme prostřednictvím výzvy, kterou vyhláší např. Ministerstvo pro místní rozvoj, ITI, IPRÚ, Ministerstvo zemědělství, SZIF. Ve výzvě je vždy uvedeno, jaké podmínky je zapotřebí splnit pro kladné vyhodnocení žádosti. Dokument, který předkládáme jako žádost, by měl obsahovat veškeré náležitosti, důkladné zdůvodnění apod. Je možné také požádat o konzultaci odborné pracovníky, kteří nám s vyplňováním žádosti a přípravou dalších dokumentů rádi pomohou. Na řadu poté přichází posouzení žádosti, což provádí řídicí orgán či zprostředkující subjekt. Projekty se hodnotí dle jednotlivých kritérií, především jde o to, aby byly splněny veškeré podmínky výzvy. Žadatelé jsou o výsledku posouzení vždy informováni, ať už je výsledek posuzování kladný či záporný. V případě negativního / záporného výsledku posouzení je možné se odvolat. V případě, že došlo ke kladnému výsledku posouzení, je se žadatelem úspěšného projektu sepsána a podepsána smlouva, kde jsou již podrobněji uvedeny podmínky realizace projektu vč. prostředků k prokázání správného čerpání a nakládání s dotací. Na základně žádosti o platbu jsou získány finanční prostředky, nicméně ve většině případů se finanční prostředky vyplácejí až zpětně (ex-post), tedy po ukončení realizace projektu, resp. jeho dokončení. Při předkládání žádosti o platbu musíme tedy doložit veškeré uznatelné výdaje a další důkazy o realizaci projektu. Může také dojít ke kontrole, a to i v místě realizace projektu, kde po vás též mohou žádat veškerou dokumentaci, fotodokumentaci, zápisy z jednání apod. Nakonec každý příjemce finančních prostředků z EU, tedy dotací, musí svůj dokončený projekt nějakým způsobem publikovat. Povinné je také umístění cedule s nápisem, že tento projekt byl zrealizován v rámci podpory z fondů EU. Posledním krokem je udržování projektu, a to alespoň po dobu, která je uvedena ve smlouvě. *(10 kroků k získání dotace, ©2023).*

5 Program rozvoje venkova

V této kapitole bude podrobněji rozebrán Program rozvoje venkova, jelikož se jedná o hlavní jádro celé diplomové práce. Dále budou analyzovány také aktéři Programu rozvoje venkova – Ministerstvo zemědělství, Státní zemědělský intervenční fond, Místní akční skupina, obce, zemědělci a podnikatelé, čímž bude zodpovězena jedna z hlavních otázek diplomové práce.

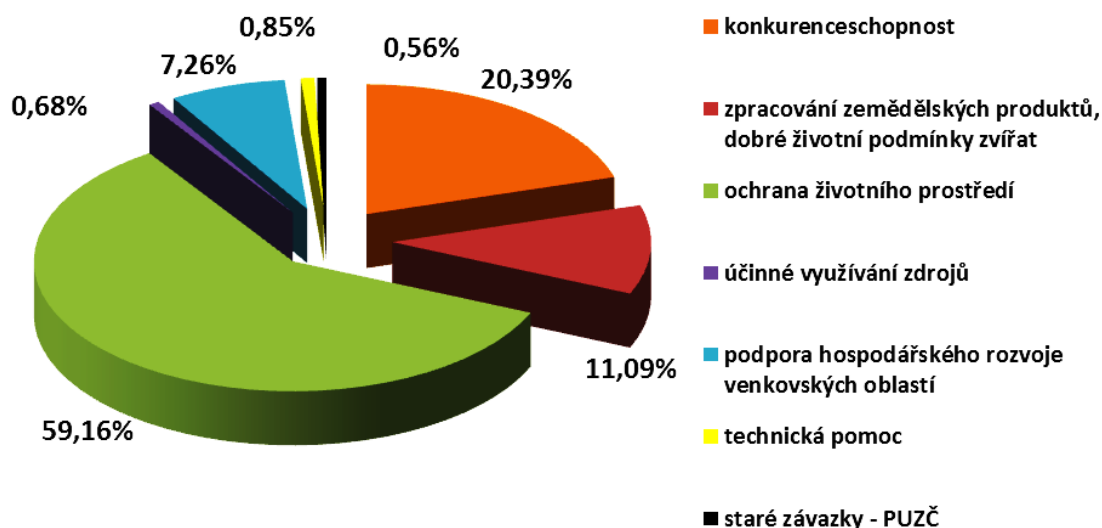
Program rozvoje venkova je určen pro venkovská sídla, která jsou spojena se zemědělskou funkcí, také mají dále určité charakteristiky, jako je typická zástavba, malý počet obyvatel, tedy i nízká hustota zalidnění, menší počet služeb, převaha zemědělsky zaměřených aktivit. Hlavním cílem programu je „obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména agroenvironmentálních opatření, dále investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura“ (*Program rozvoje venkova*, ©2023).

Podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013, které zároveň zrušuje nařízení Rady (ES) č. 1968/2005 ze dne 20. září 2005 a které definuje Program rozvoje venkova na programovací období 2014-2020, je podstata tohoto nařízení uvedena v Článku 1, který říká, že „Toto nařízení stanoví obecná pravidla týkající se podpory poskytované Unií na rozvoj venkova, který je financován z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) zřízeného EU č. 1306/2013. Stanoví cíle, k nimž má politika rozvoje venkova přispívat, a příslušné priority Unie v oblasti zemědělství, zajištění udržitelného hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu, a v neposlední řadě dosažení vyváženého územního rozvoje venkovských hospodářství a komunit, včetně vytváření a udržení pracovních míst. Dřívější (dnes již zrušené) nařízení rady (ES) č. 1968/2005 definuje cíle více obecně, např. jako „zlepšování kvality života ve venkovských oblastech a povzbuzení diverzifikace hospodářské činnosti“.

Dále jsou v Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 uvedeny priority Unie v oblasti rozvoje venkova napomáhající k dosažení strategie Evropa 2020 a cílů rozvoje venkova jako jsou podpora inovací v zemědělství, s čímž je spojeno i zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků, dále posílení vazeb mezi zemědělstvím, produkcí potravin, lesnictvím a výzkumem, podpora organizace potravinářského řetězce jakožto i zpracování potravin, obnova, zachování a zlepšení ekosystémů, podpora sociálního začleňování zejména ve venkovských oblastech, posílení místního rozvoje ve venkovských oblastech apod.

Celková alokace programu rozvoje venkova pro období 2014-2020 se předpokládala ve výši 3,5 miliardy EUR, z čehož 2,3 miliardy EUR poputují do českého zemědělství z fondů EU a zbývající část, tedy 1,2 miliardy EUR, bude dotována ze státního rozpočtu České republiky. Mezi podporované oblasti z programu rozvoje venkova patří zejména ochrana životního prostředí, konkurenceschopnost v zemědělství, jak na místní, národní úrovni, tak i nadnárodní, a poté oblast zpracování zemědělských produktů a dobré podmínky pro zvířata, tzv. welfare (*Program rozvoje venkova 2014-2020*, ©2013).

Obrázek 2 – Předpokládané alokace finančních prostředků do oblastí PRV

Zdroj: (*Program rozvoje venkova 2014-2020*, ©2013)

Program rozvoje venkova je zaměřen na níže vyjmenované opatření:

- M01 Předávání znalostí a informační akce,
- M02 Poradenské, řídicí a pomocné služby,
- M04 Investice do hmotného majetku,
- M06 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti,
- M08 Investice do rozvoje, lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů,
- M10 Agroenvironmentálně-klimatické opatření,
- M11 Ekologické zemědělství,
- M12 Platby v rámci sítě Natura 2000 a podle rámcové směrnice o vodě,
- M13 Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními,
- M14 Dobré životní podmínky zvířat,
- M15 Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů,
- M16 Spolupráce,
- M19 Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER

(Brožura SZIF, ©2013).

5.1 Aktéři Programu rozvoje venkova

Aktéry Programu rozvoje venkova lze rozdělit do čtyř hlavních úrovní. Jedná se o úroveň evropskou, národní, regionální a lokální. Do evropské úrovně patří Evropská komise (rámec SZP EU) a nadnárodní zájmová uskupení. Do národní úrovně patří ministerstva, konkrétně Ministerstvo zemědělství, pod které patří také Státní zemědělský intervenční fond. Do regionální úrovně zahrnujeme kraje, vysoké školy a krajská informační střediska (např. regionální obor SZIF České Budějovice), podnikatelská sdružení a aktéři lokální úrovně jsou obce, dobrovolné spolky obcí, místní akční skupiny, podnikatelé, zemědělci (*Aktéři rozvoje venkova*, 2014).

Za nejdůležitější aktéry rozvoje venkova jsou však považovány: Ministerstvo zemědělství, Státní zemědělský intervenční fond, MAS, obce, zemědělci (podnikatelé).

5.1.1 Ministerstvo zemědělství

Ministerstvo zemědělství je jedním ze 14 ministerstev České republiky, které jsou zřízeny dle zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR. Pod Ministerstvo zemědělství spadá:

- Státní zemědělská a potravinářská inspekce,
- Státní veterinární správa České republiky,
- Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský,
- Česká plemenářská inspekce,
- Státní pozemkový úřad,
- Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv.

Dále § 15 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb. uvádí, že „Ministerstvo zemědělství je ústředním orgánem státní správy pro zemědělství, s výjimkou ochrany zemědělského půdního fondu, pro vodní hospodářství, s výjimkou ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod, a pro potravinářský průmysl. Je rovněž ústředním orgánem státní správy lesů, myslivosti a rybářství, s výjimkou území národních parků“. Ministerstvo zemědělství je mimo jiné ústředním orgánem státní správy ve věcech komoditních burz.

Strategie jsou základním strategickým a koncepčním dokumentem, které mají jasně vymezenou vizi do budoucna, nejčastěji v kontextu 10 let. Ministerstvo zemědělství se též řídí strategií, a to Strategií resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030. Vedle tohoto dokumentu existuje také Implementační plán Strategie resortu Ministerstva zemědělství na období 2017-2020, který byl schválen na základě vládního usnesení ze dne 29. listopadu 2017 č. 838 (*Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030*, © 2009-2023).

5.1.2 Státní zemědělský intervenční fond

Státní zemědělský intervenční fond (dále také „SZIF“) je právnická osoba zřízena na základě zákona č. 256/2000 Sb. o Státním zemědělském intervenčním fondu. Předchůdcem této organizace byl Státní fond tržní regulace v zemědělství (SFTR). V současnosti

se jedná SZIF, což je zprostředkující subjekt zmocněný k vykonávající funkci platební agentury v rámci společné zemědělské politiky, přes něž jsou poskytovány dotace z Evropské unie či národních zdrojů. Pro soukromé zemědělce a zemědělské podniky je nejdůležitější Program rozvoje venkova, který byl spuštěn v roce 2007 a ze kterého jsou poskytovány významné částky na podporu zemědělství v České republice. Vedle zemědělství však SZIF podporuje také potravinářství, lesnictví, rybářství a celkově hospodářství České republiky. Všechny tyto odvětví jsou velmi blízké již zmíněnému zemědělství (*Brožura SZIF*, ©2013).

SZIF mimo jiné zprostředkovává i tzv. přímé platby, což jsou dotace poskytované na zemědělsky obhospodařovanou plochu, která je evidována v registru zemědělské půdy LPIS. Žadatel, musí aktivně obhospodařovat nejméně 1 ha půdy, aby tyto dotace mohl získat, proto se tomu také říká „základní platba na hektar“. Tyto dotace tvoří největší podíl vyplácených dotací v zemědělství. Dále poskytuje také Platby pro mladé zemědělce, Greening, Dobrovolnou podporu vázanou na produkci či Přejícné vnitrostátní podpory (*Brožura SZIF*, ©2013).

NUTS2 Jihozápad

Jednotlivé členské státy Evropské unie (dále také „EU“) jsou hierarchicky rozdělené do klasifikace NUTS, což je „klasifikace územních statistických jednotek“. NUTS2 je definována jako hospodářská územní jednotka, která se určuje na základě počtu obyvatel, jejíž hranice je 800 000 až 3 000 000 obyvatel na tomto území. Tato územní jednotka je především evropskou územní jednotkou pro lepší srovnání regionálních statistik a dává tak základ statistickému systému EU (*Společná klasifikace územních statistických jednotek*, ©2023).

NUTS2 Jihozápad se skládá z Jihočeského a Plzeňského kraje České republiky. Jihočeský kraj je znám především pro svou tradici k zemědělství, rybníkářství a lesnictví. Jihočeský kraj svou rozlohou patří mezi největší kraje v České republice, jeho rozloha je 10 058 km². V Jihočeském kraji žije 652 303 obyvatel². Nicméně stále se řadí mezi kraje s nejmenší hustotou zalidnění, což je způsobeno také tím, že na tomto území mají významné zastoupení lesy a vodní plochy. Území kraje má především rekreační charak-

² Údaj ČSÚ k 31.12.2022 (<https://www.czso.cz/csu/xc/obyvatelstvo-xc>)

ter, nachází se zde i památky chráněné UNESCO – historické centrum Českého Krumlova, vesnická památková rezervace v Holašovicích. Díky své hraniční poloze se v posledních letech také čím dál více rozvíjí přeshraniční spolupráce s Rakouskem, např. Euroregion Šumava / Bayerischer Wald / Mühlviertel a Evropský region Dunaj-Vltava (*Jihočeský kraj: Charakteristika kraje*, ©2023).

Plzeňský kraj je třetím největším krajem hned po Středočeském kraji a Jihočeském kraji, jeho rozloha je 7 649 km². Plzeňský kraj je bohatý na nerostné suroviny, a to zejména na černé uhlí a stavební kámen. Co se týče počtu obyvatel, tak je na tom zhruba stejně jako Jihočeský kraj, konkrétně zde žije 580 581 obyvatel³. Průměrný věk obyvatel je zde menší než u Jihočeského kraje. Plzeň je známá zejména díky kvalitním potravinářským podnikům vyrábějící alkohol – Plzeňský Prazdroj, STOCK Plzeň-Božkov či BOHEMIA SEKT (*Plzeňský kraj: Charakteristika kraje*, ©2023).

Obrázek 3 – Mapa regionů soudržnosti (NUTS2)

Zdroj: SZIF

(https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stani%2Fop%2F1092419159921.pdf)

³ Údaj ČSÚ k 31.12.2022 (<https://www.czso.cz/csu/xp/obyvatelstvo-v-plzenskem-kraji-v-roce-2022-predbezne-udaje>)

Státní zemědělský intervenční fond – Regionální odbor České Budějovice

SZIF má po celé České republice tzv. regionální odbory, je jich celkem 7. Každý regionální odbor má svou organizační strukturu, dělí se na různá oddělení, např. oddělení projektových opatření, oddělení přímých plateb a ostatních opatření, oddělení inspekční služby pro Jihočeský kraj, oddělení inspekční služby pro Plzeňský kraj, oddělení příjmu žádostí a LPIS apod. Regionální odbor České Budějovice sídlí na Rudolfovské třídě a je kontaktním sídlem i pro Plzeňský kraj, tedy celý Jihozápad (NUTS2) (*Regionální odbory*, ©2023).

Rozpočet SZIF

Rozpočet SZIF na rok 2023 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky dne 30. listopadu 2022 usnesením č. 450. Návrh rozpočtu vychází ze střednědobých výhledů Ministerstva zemědělství, konkrétně tedy z finančních prostředků, které budou pro SZIF určeny. Příjmy rozpočtu SZIF pro rok 2023 jsou v celkové výši 39 512 093 tis. Kč a výdaje celkem jsou 39 512 093 tis. Kč, jedná se o vyrovnaný rozpočet (*Rozpočet SZIF na rok 2023*, ©2023).

Přijaté žádosti o dotaci

O poskytnutí dotace rozhoduje SZIF na základě přijaté žádosti od žadatele o dotaci. Žádosti se zveřejňují v souladu s čl. 111 a 112 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 (*PRAVIDLA, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014–2020*, 2022).

Celkový počet přijatých žádostí za poslední tři roky (tedy 2020, 2021 a 2022), které eviduje RO SZIF České Budějovice, tedy za NUTS2 Jihozápad, jsou uvedeny v Tabulkách 3, 4, a 5 níže. Žádosti jsou navíc rozděleny podle toho, zda byly podány přes MAS nebo přímo. Pro názornější porovnání jednotlivých let byl vytvořen Graf 1.

Tabulka 3 – Počet přijatých žádostí za Jihozápad v roce 2020

ROK	2020		
Počet přijatých žádostí	MAS	RO SZIF	Alokace
Jihočeský kraj	647	525	227 414 148,00 Kč
Plzeňský kraj	186	113	153 621 487,00 Kč
Celkem	833	638	381 035 635,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů RO SZIF České Budějovice

Za rok 2020 bylo za Jihozápad (NUTS2) podáno celkem 1 471 žádostí o finanční prostředky z Programu rozvoje venkova, a to v celkové výši 381 035 635 Kč. Přes Místní akční skupiny (dále také „MAS“) bylo podáno celkem 833 žádostí, z toho 647 žádostí podaly jihočeské MAS a 186 žádostí MAS působící na území Plzeňského kraje. Celkový počet podaných žádostí v rámci Jihočeského kraje je 1172, což je téměř 80 % veškerých žádostí v rámci NUTS2 Jihozápad za rok 2020, přestože rozloha, počet obcí a počet obyvatel Jihočeského kraje se zas tak významně neliší od Plzeňského kraje.

Tabulka 4 – Počet přijatých žádostí za Jihozápad v roce 2021

ROK	2021		
Počet přijatých žádostí	MAS	RO SZIF	Alokace
Jihočeský kraj	398	299	125 283 436,00 Kč
Plzeňský kraj	133	110	101 410 869,00 Kč
Celkem	531	409	226 694 305,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů RO SZIF České Budějovice

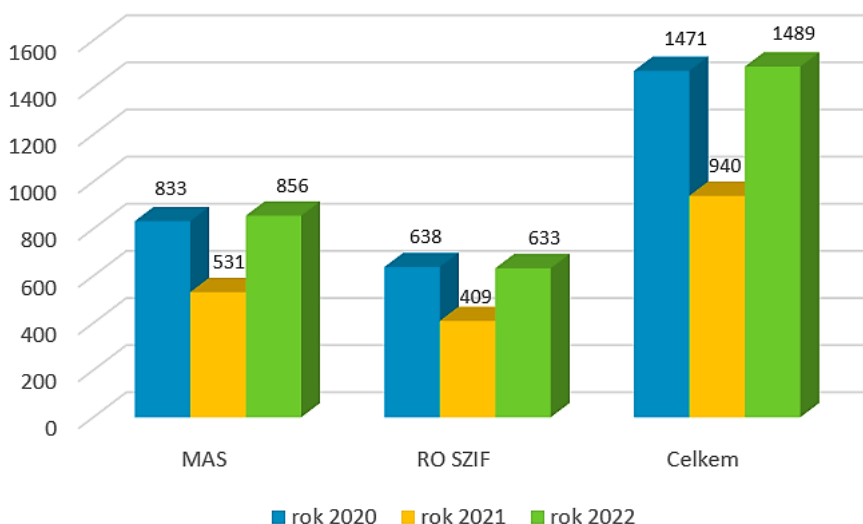
Za rok 2021 bylo za Jihozápad (NUTS2) podáno celkem 940 žádostí o finanční prostředky z Programu rozvoje venkova, a to v celkové výši 226 694 305 Kč. Přes Místní akční skupiny (dále také „MAS“) bylo podáno celkem 531 žádostí, z toho 398 žádostí podaly jihočeské MAS a 133 žádostí MAS působící na území Plzeňského kraje. Celkový počet podaných žádostí v rámci Jihočeského kraje je 697, což je 74,15 % veškerých žádostí v rámci NUTS2 Jihozápad za rok 2021, přestože rozloha, počet obcí a počet obyvatel Jihočeského kraje se zas tak významně neliší od Plzeňského kraje.

Tabulka 5 – Počet přijatých žádostí za Jihozápad v roce 2022

ROK	2022		
Počet přijatých žádostí	MAS	RO SZIF	Alokace
Jihočeský kraj	661	471	147 628 013,00 Kč
Plzeňský kraj	195	162	102 950 245,00 Kč
Celkem	856	633	250 578 258,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů RO SZIF České Budějovice

Za rok 2022 bylo za Jihozápad (NUTS2) podáno celkem 1489 žádostí o finanční prostředky z Programu rozvoje venkova, a to v celkové výši 250 578 258 Kč. Přes Místní akční skupiny (dále také „MAS“) bylo podáno celkem 856 žádostí, z toho 661 žádostí podaly jihočeské MAS a 195 žádostí MAS působící na území Plzeňského kraje. Celkový počet podaných žádostí v rámci Jihočeského kraje je 1132, což je 76,02 % veškerých žádostí v rámci NUTS2 Jihozápad za rok 2022, přestože rozloha, počet obcí a počet obyvatel Jihočeského kraje se zas tak významně neliší od Plzeňského kraje.

Graf 1 – Porovnání podaných žádostí v jednotlivých letech na RO SZIF ČB

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů RO SZIF České Budějovice

5.1.3 Místní akční skupina

Místní akční skupina (dále jen “MAS”) je nezávislým společenstvím občanů, neziskových organizací, podnikatelů, obcí i svazků obcí, které spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství, lesnictví, rybářství, a především získávání finančních prostředků z evropských a národních zdrojů. Aby mohla být MAS zřízena, musí mít alespoň 21 partnerů a zároveň poměr partnerů MAS musí k obyvatelům MAS být v poměru 1:2000. Cílem MAS je tedy rozvoj venkova, pod čímž je možné si představit zlepšování kvality života v obci resp. venkovských oblastech, zlepšování životního prostředí a konkurenceschopnosti zemědělství. MAS pracují formou LEADER (*Liaison Entrée Actions de Développement de Économie Rurale* = Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku), což je metoda zlepšování rozvoje venkovských oblastí založená na plánech a strategiích, které vznikají směrem zdola nahoru, tzn. že podněty ke zlepšování přicházejí od samotných občanů obce resp. občanů daného území na kterém MAS působí (*Co jsou MAS*, ©2023).

Na území Jihočeského kraje působí 16 místních akčních skupin, např. MAS Vltava, MAS Rozkvět, MAS Česká Kanada. Veškeré MAS působící na tomto území jsou zobrazeny na Obrázku 4.

5.2 Žádost o dotaci z Programu rozvoje venkova

Z programu rozvoje venkova mohou obce, malé a střední podniky žádat přes MAS, která pravidelně vyhlašuje výzvy.

5.2.1 Definice malých a středních podniků

Závazným podkladem pro určení malých a středních podniků je doporučení Komise 2003/361/ES zveřejněné v Úředním věstníku Evropské unie L124 dne 20. května 2003. Toto doporučení nabylo účinnosti dne 1. ledna 2005. Mikro, malé a střední podniky jsou zásadní pro evropské hospodářství, proto je jejich podpora žádoucí. Malé a střední podniky jsou složeny ze společností (podniků, firem), které zaměstnávají méně než 250 zaměstnanců a jejich roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR, případně jejich bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR (*Uživatelská příručka k definici malých a středních podniků*, 2015).

5.2.2 Portál farmáře

Jedná se o portál, který slouží ke komunikaci mezi žadatelem a MAS nebo SZIF. Do tohoto portálu žadatel vkládá svou žádost o dotaci včetně veškerých příloh bez nutnosti osobního kontaktu a zahajuje tím tak celý proces získání finančních prostředků (dotace) z Programu rozvoje venkova (dále jen „PRV“), národních dotací, OP Rybářství a dalších.

Dle Metodiky pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014-2020 (verze 4), 2021 je Portál farmáře „informační portál, který poskytuje MAS přístup k individuálním informacím detailního charakteru o jejich žádostech a umožňuje jí využívat služby, jejichž cílem je MAS pomoci, případně jí poskytnout podporu při vybraných úkonech“.

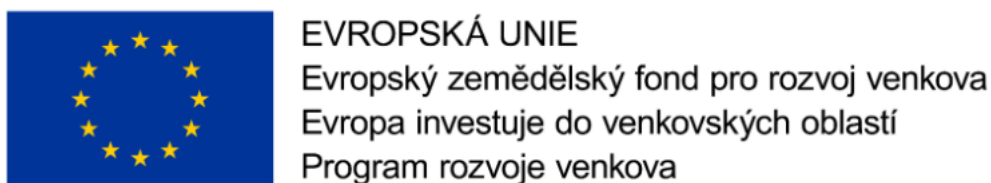
Přístupové údaje získá uživatel (žadatel) osobně na podatelně Regionálních odborů SZIF, Centrály SZIF nebo na pracovištích Oddělení příjmu žádostí a LPIS. Do formuláře pro vyplnění žádosti o přístup žadatel uvede údaje o fyzické osobě, údaje o subjektu,

tedy žadateli o dotaci. Totožnost fyzické osoby a subjektu poté žadatel doloží příslušnými doklady (občanským průkazem, živnostenským listem či výpisem z registru osob nebo výpisem z obchodního rejstříku). Každý uživatel může zřídit několik přístupů do jednoho zřízeného účtu. Každá osoba s přístupem má ty stejné možnosti, jako sám hlavní uživatel (žadatel). Od 1.1.2020 probíhá veškerá komunikace a doručování dokumentace výhradně přes Portál farmáře (*Portál farmáře*, ©2013).

5.2.3 Pravidla pro publicitu projektu

Jak již bylo řečeno v Kapitle 4.5 existují pravidla pro publikaci projektu, která jsou striktně vymezena v příručce, program rozvoje venkova není výjimkou. Příručka obsahuje jak povinná, tak i nepovinná pravidla pro publicitu, které musí žadatelé, resp. příjemci dotace dodržet. Nejdůležitější z povinných nástrojů je bezpodmínečné umístění loga Evropské unie, jehož součástí je i text, který upozorňuje na Program rozvoje venkova (viz Obrázek 5). Dalším povinným logem, které musí být viditelně umístěno u realizovaných projektů, je LEADER (viz Obrázek 6). Loga mohou být jak v černobílé variantě, tak i v barevné. Nicméně pokud u loga EU použijeme barevnou variantu, musíme ji použít i u loga LEADER. Další zásadní pravidlo pro použití loga Evropské unie je to, že je vždy umístěno na první pozici, ať už jde o vertikální či horizontální zobrazení, a také nesmí být menší než logo LEADER či jiná další nepovinná loga (např. logo Ministerstva zemědělství, logo Programu rozvoje venkova, logo Evropských strukturálních a investičních fondů) (*Příručka pro publicitu PRV 2014-2020* (verze 6), 2021).

Obrázek 5 – Logo Evropské unie s textem PRV

Zdroj: (*Příručka pro publicitu PRV 2014-2020* (verze 6), 2021)

Obrázek 6 – Logo LEADER

Zdroj: (*Příručka pro publicitu PRV 2014-2020* (verze 6), 2021)

Loga však nejsou jedinou podmínkou publicity. Kompletní povinné nástroje publicity jsou uvedeny v příloze III prováděcího nařízení Komise (EU) č. 808/2014 ze dne 17. července 2014, kterým se stanoví provádění pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, ve znění prováděcího nařízení Komise (EU) č. 669/2016 ze dne 28. dubna 2016. Povinné nástroje publicity tedy musí obsahovat dvě již zmíněná loga, název projektu a hlavní cíl operace. Ministerstvo pro místní rozvoj (dále také „MMR“) spustilo internetovou aplikaci, která je schopna vygenerovat tyto povinné nástroje publicity, aby žadatelé, resp. příjemci dotace splnili veškerá pravidla publicity, nicméně je nutné sledovat i odlišnosti tohoto programu, tedy Programu rozvoje venkova (*Příručka pro publicitu PRV 2014-2020* (verze 6), 2021).

Již během realizace projektu musí žadatel (příjemce) zajistit určitou publicitu, a to buď na internetových stránkách příjemce dotace, plakátem velikosti A3 nebo informační deskou, dočasným billboardem apod. Tyto informační nástroje jsou viditelně umístěné během celé doby realizace projektu, nejlépe v místě realizace projektu. Do tří měsíců po dokončení realizace projektu musí žadatel (příjemce) umístit místo dočasného billboardu stálou desku (billboard). Na stálé desce jsou uvedena čtyři hlavní kritéria, která jsou uvedena v odstavci výše (*Příručka pro publicitu PRV 2014-2020* (verze 6), 2021).

6 Zkušenosti s programem rozvoje venkova

6.1 Vybraná Místní akční skupina

Pro praktickou část diplomové práce byl vybrán svazek obcí MAS Třeboňsko o.p.s. (dále jen „MAS Třeboňsko“), jelikož se nachází v Jihočeském kraji, a má pod sebou velký počet obcí, z kterých bude jedna vybrána pro další analýzu.

MAS Třeboňsko

MAS Třeboňsko o.p.s. je jednou z mnoha Místních akčních skupin, které podporují realizaci Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na daném území, v tomto případě na území Třeboňska. Zkratka o.p.s. znamená „obecně prospěšnou společnost“. Oblast Třeboňska se nachází v Jihočeském kraji nedaleko krajského města České Budějovice. Konkrétně MAS Třeboňsko byla založena v roce 2004 a v současné době zahrnuje 61 obcí v 5 partnerských mikroregionech, jejichž celková rozloha je 1032,6 km² a hustota osídlení je 42,18 obyvatel/km². Vysoký počet obcí, který MAS Třeboňsko zahrnuje, je také důsledkem toho, že v červnu roku 2007 se MAS Třeboňsko spojila s MAS Veselsko. Na území MAS Třeboňsko převažují zejména venkovské oblasti s dlouholetou tradicí stavby rybníků a chovu ryb, proto se také tohoto regionu týká NATURA 2000 (*Území MAS*, ©2023).

NATURA 2000 je největší soustava skládající se ze dvou chráněných území, a to ptačích oblastí a evropsky významných lokalit. Tyto lokality jsou vyjmenovány v tzv. národním seznamu, který je schválen vládou a také publikován pod vládním nařízením č. 318/2013 Sb., které bylo novelizováno nařízením č. 440/2021 Sb. Na území České republiky je přes tisíc těchto významných lokalit, které představují přibližně 10 % celkového území České republiky. Konkrétně se jedná o 1112 lokalit, příkladem v Jihočeském kraji může být např. evropsky chráněným územím – Blatná, Borkovická blata, Hlubocké obory, Kozlovská stráň, zámek Kratochvíle, Mnišský rybník, Zlatý potok v Pošumaví, Vrbenské rybníky, Stropnice, rybníky u Lovětína, Sokolí hnízdo a bažantnice. Co se týče území MAS Třeboňska, nachází se zde: Třeboň, Lužnice a Nežárka, Červené blato, Široké blato, Lomnický velký rybník, Žofina Huť apod. Ptačích oblastí je na území České republiky přibližně 41 a představují méně než 10 %

území ČR. Předmětem ochrany v ptačí oblasti Třeboňsko je např. čáp černý, rybák obecný, lelek lesní, žluna šedá, slavík modráček a další (*Natura 2000*, © 2008–2022).

NATURA 2000 je nástroj, který chrání přírodu a ohrožené volně žijící živočichy. Pomocí tohoto nástroje se Evropská unie snaží chránit, resp. zachránit přírodu pro budoucí generace. V mnoha případech se území, které jsou součástí NATURA 2000, shodují s vymezením národních parků, chráněných krajinných oblastí, a zvláště chráněných území dle českých zákonů a vyhlášek. K podpoře ochrany přírody a krajiny je k dispozici i několik dotačních titulů, ať už z národních či evropských finančních zdrojů (*Natura 2000*, © 2008–2022).

MAS Třeboňsko vyhlašuje výzvy, ve kterých mohou žadatelé získat dotaci, resp. finanční prostředky z Evropské unie, v rámci čtyř programů, a to konkrétně z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), Operačního programu Životního prostředí (OP ŽP), Operačního programu Zaměstnanost (OP Z) a z Programu rozvoje venkova (PRV). Celková alokace na financování strategie podle programů je zobrazena v Tabulce 6 níže. Konkrétně na Program rozvoje venkova, který je podstatný pro tuto diplomovou práci, je celková alokace ve výši 50 582 100 Kč (*Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD): v programovém období 2014-2020: rozvoj ve všech oblastech*, 2018).

Tabulka 6 – Financování strategie podle programů (v tis. Kč)

Program	Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje (SR, SF)	Podpora Celkem
IROP	56 819,00	0,00	56 819,00
OP ŽP	10 100,00	0,00	10 000,00
OP Z	10 760,15	730,50	11 490,65
PRV	37 763,07	12 819,03	50 582,10
Celkem	115 342,22	13 549,53	128 891,75

Zdroj: (*Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD): v programovém období 2014-2020: rozvoj ve všech oblastech*, 2018)

6.1.1 Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Třeboňsko pro období 2014-2020 (dále jen „SCLLD“), jejíž aktuální verze byla schválena Řídicími orgány dne 25.5.2017. Strategie je dohledatelná na webových stránkách MAS Třeboňsko. Dlouhodobá vize pro region Třeboňsko je především „prosperující region se spokojenými občany“. Mezi hlavní strategické cíle patří zejména ochrana životního prostředí a trvale udržitelný rozvoj území, podpora podnikání, rozvoj infrastrukturní základny regionu, podpora spolupráce s jinými subjekty a regiony v ČR i v zahraničí. Tyto obecně vymezené strategické cíle se dále větví na specifické cíle, a ty zahrnují jednotlivá opatření. K dosažení cíle „ochrana životního prostředí a trvale udržitelný rozvoj území“ je zapotřebí naplnění specifických cílů jako obnova a údržba venkovského charakteru krajiny a rybníční soustavy, zlepšení nakládání s odpady, zachování biodiverzity apod. K dosažení těchto specifických cílů jsou zase vytvořeny jednotlivá opatření – revitalizace, opravy a odbahňování rybníků, výsadba melioračních a zpevňujících dřevin kolem cest a vodotečí, budování zemědělské a lesnické infrastruktury, podpora vyřešení separace odpadů, výsadba bio pásů, remízků, alejí, podpora myslivosti a ochrany přírody (*Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Třeboňsko pro období 2014-2020, 2017*).

Úprava SCLLD – Článek 20

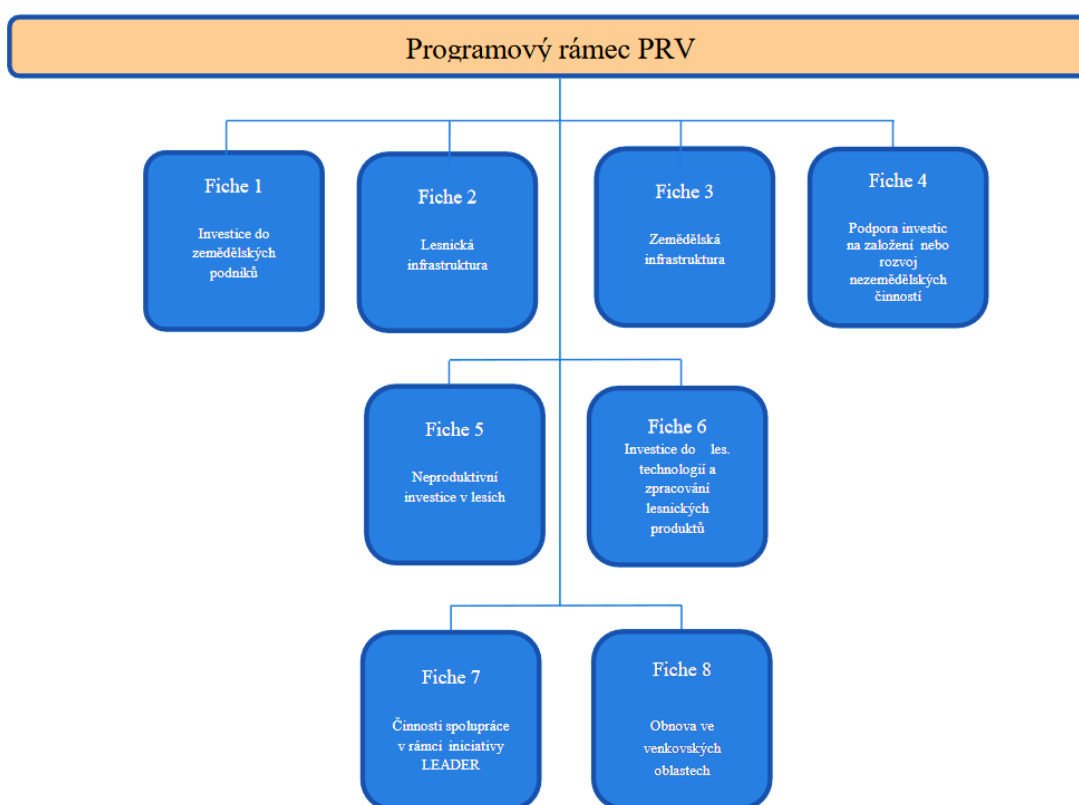
Dodatek č. 2 SCLLD MAS Třeboňsko obsahuje rozšíření PR PRV a úpravu PR IROP. V rámci PRV se jedná se zejména o implementaci Článku 20 – Základní služby a obnova vesnic ve venkovských oblastech. Na základě toho došlo k úpravě programového rámce PRV 2014-2020 a alokace jednotlivých Fichí (viz Tabulka 7), jelikož byla také přidána zcela nová Fiche 8 – Obnova ve venkovských oblastech. Článek 20 vymezuje dotace zejména pro obec nebo svazek obcí (*Dodatek č. 02 – Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Třeboňsko pro období 2014-2020, 2019*).

Tabulka 7 – Rozložení alokací na Fiche

Číslo Fiche	Původní alokace	Nová alokace
F1	14 484 000 Kč	26 498 145 Kč
F2	4 829 000 Kč	2 191 795 Kč
F3	4 829 000 Kč	0 Kč
F4	12 268 000 Kč	1 456 223 Kč
F5	2 214 620 Kč	0 Kč
F6	9 654 000 Kč	29 867 Kč
F7	2 303 480 Kč	0 Kč
F8	---	20 406 07 Kč

Zdroj: (Dodatek č. 02 – Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Třeboňsko pro období 2014-2020, 2019)

Obrázek 7 – Upravený programový rámec PRV

Zdroj: (Dodatek č. 02 – Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Třeboňsko pro období 2014-2020, 2019)

6.1.2 Orgány MAS

Orgány MAS jsou určeny a podrobněji vymezeny v tzv. Standardy, které jsou zpracované Ministerstvem zemědělství České republiky, které byly schválené vládou ČR v červnu 2014. Orgány MAS plní funkce rozhodovací, výběrové a kontrolní. **Nejvyšší orgán** je tvořen všemi partnery MAS, který je schopný se usnášet, jestliže je přítomna nadpoloviční většina partnerů MAS. Mezi partnery MAS patří obce, zájmové skupiny, fyzické i právnické osoby. Mezi základní pravomoci nejvyššího orgánu patří zodpovědné hospodaření s veřejnými finančními prostředky a jejich přerozdělování v rámci provádění SCLLD (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje) v územní působnosti MAS; zřizování povinných orgánů, jako jsou orgány rozhodovací, výběrové a kontrolní, včetně volby členů jednotlivých orgánů; rozhodování o přijetí či nepřijetí, ba dokonce vyřazení ze seznamu partnerské skupiny MAS; schvalování výročních zpráv apod. Dále již zmíněný **rozhodovací orgán** MAS se skládá též z partnerů MAS, přičemž veřejný sektor (obce) a zájmové skupiny nesmějí přesáhnout více než 49 % hlasovacích práv. Mezi hlavní kompetence rozhodovacího orgánu patří schvalování výzev a vybírání projektů, které budou podpořeny z veřejných finančních prostředků. **Výběrový orgán** MAS, který je opět tvořen z partnerů MAS a jejichž mandát je učen nejvyšším orgánem, předvybírá projekty, a to na základě objektivních kritérií. Posledním orgánem, ale neméně důležitým, je **kontrolní orgán** MAS, jejichž rozhodovací pravomoci jednotlivých zvolených partnerů MAS jsou si rovni, mají tedy rovné hlasovací právo. Mezi jejich primární činnosti patří projednávání výroční zprávy o činnosti hospodaření MAS, zda jsou veškeré kroky MAS v souladu se zákony; kontrolování metodiky způsobu výběru, zda je též v souladu se zákony; vyřizování odvolání žadatelů apod. (*Metodika pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014-2020* (verze 4), 2021).

6.1.3 Vyhlášené výzvy MAS Třeboňsko

MAS Třeboňsko vznikla především za účelem aktivního a pevného partnerství měst a obcí, jejich spolupráce a dalšího rozvoje venkova. Jejím stěžejním úkolem je především vypisování výzev pro předkládání projektů, následně hodnocení těchto předložených projektů a výběr projektů, kterým bude dotace přiznána (*Kdo jsme*, ©2023).

Výzvy jsou vyhlašovány dle Pravidel Ministerstva zemědělství, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty PRV na období 2014-2020. Dotaci z PRV lze získat pouze na tzv. způsobilé výdaje. Výše způsobilých výdajů, ze kterých je dotace stanovena, je ohraničena od 50 tis. Kč do 5 mil. Kč. Způsobilý výdaj je takový, který je vynaložen v souladu principu hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti. Např. pro „Článek 20 – Základní služby a obnova vesnic ve venkovských oblastech g) Stezky“ jsou způsobilými výdaji investiční výdaje pomocí nichž byla realizována výstavba či rekonstrukce pěších a lyžařských stezek, odpočinkových stanovišť, přístřešků, vyhlídek, lávek, fitness prvků, zábradlí, odpadkových košů, veřejných toalet apod. (*PRAVIDLA, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014–2020, 2022*).

Výzva 1

První vyhlášenou výzvou MAS Třeboňsko v rámci operace 19.2.1 Programu rozvoje venkova na období 2014-2020 byla výzva č. 1, která byla zaměřena na Investice do zemědělských podniků (Fiche 1), Lesnickou infrastrukturu (Fiche 2) a Zemědělskou infrastrukturu (Fiche 3), s celkovou alokací 14 800 000 Kč. Výzva byla vyhlášena dne 15.7.2017 a příjem žádostí probíhal od 31.7.2017 do 14.8.2017. Výše způsobilých výdajů u všech výše zmíněných Fichí pro příjemce dotace je 50 000 – 5 000 000 Kč. Další informace o vyhlášené výzvě včetně preferenčních kritérií žadatelé najdou na webových stránkách MAS Třeboňsko.

Výzva 2

Druhou vyhlášenou výzvou MAS Třeboňsko v rámci operace 19.2.1 Programu rozvoje venkova na období 2014-2020 byla výzva č. 2, která byla zaměřena na Investice do zemědělských podniků (Fiche 1), Podporu investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností (Fiche 4), Neproduktivní investice v lesích (Fiche 5) a Investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů, jejich mobilizace a uvádění na trh (Fiche 6), s celkovou alokací 23 172 420 Kč. Výzva byla vyhlášena dne 26.3.2018 a příjem žádostí probíhal od 9.4.2018 do 21.5.2018. Výše způsobilých výdajů u všech výše zmíněných Fichí pro příjemce dotace je 50 000 – 5 000 000 Kč. Další informace o vyhlášené výzvě včetně preferenčních kritérií žadatelé najdou na webových stránkách MAS Třeboňsko.

Výzva 3

Třetí vyhlášenou výzvou MAS Třeboňsko v rámci operace 19.2.1 Programu rozvoje venkova na období 2014-2020 byla výzva č. 3, která byla zaměřena na Investice do zemědělských podniků (Fiche 1), Lesnickou infrastrukturu (Fiche 2) a Zemědělskou infrastrukturu (Fiche 3). Výzva byla stornována.

Výzva 4

Čtvrtou vyhlášenou výzvou MAS Třeboňsko v rámci operace 19.2.1 Programu rozvoje venkova na období 2014-2020 byla výzva č. 4, která byla zaměřena na Investice do zemědělských podniků (Fiche 1), Lesnickou infrastrukturu (Fiche 2) a Zemědělskou infrastrukturu (Fiche 3), s celkovou alokací 14 915 136 Kč. Výzva byla vyhlášena dne 1.4.2019 a příjem žádostí probíhal od 1.5.2019 do 31.5.2019. Výše způsobilých výdajů pro Fichi 1 je 50 000 – 1 500 000 Kč, pro Fichi 2 a 3 je to 50 000 – 2 400 000 Kč . Další informace o vyhlášené výzvě včetně preferenčních kritérií žadatelé najdou na webových stránkách MAS Třeboňsko.

Výzva 5

Pátou vyhlášenou výzvou MAS Třeboňsko v rámci operace 19.2.1 Programu rozvoje venkova na období 2014-2020 byla výzva č. 5, která byla zaměřena na Investice do zemědělských podniků (Fiche 1) a Obnovu ve venkovských oblastech (Fiche 8). Výzva byla stornována.

Výzva 6

Šestou vyhlášenou výzvou MAS Třeboňsko v rámci operace 19.2.1 Programu rozvoje venkova na období 2014-2020 byla výzva č. 6, která byla zaměřena na Investice do zemědělských podniků (Fiche 1) a Obnovu ve venkovských oblastech (Fiche 8), s celkovou alokací 33 117 542 Kč. Výzva byla vyhlášena dne 22.6.2020 a příjem žádostí probíhal od 24.7.2020 do 7.8.2020. Výše způsobilých výdajů u Fiche 1 pro příjemce dotace je 50 000 – 3 000 000 Kč a u Fiche 8 je to 100 000 – 937 500 Kč. Další informace o vyhlášené výzvě včetně preferenčních kritérií žadatelé najdou na webových stránkách MAS Třeboňsko.

Výzva 7

Sedmou vyhlášenou výzvou MAS Třeboňsko v rámci operace 19.2.1 Programu rozvoje venkova na období 2014-2020 byla výzva č. 7, která byla zaměřena na Investice do zemědělských podniků (Fiche 1) a Obnovu ve venkovských oblastech (Fiche 8). Výzva byla stornována.

Výzva 8

Osmou vyhlášenou výzvou MAS Třeboňsko v rámci operace 19.2.1 Programu rozvoje venkova na období 2014-2020 byla výzva č. 8, která byla zaměřena na Investice do zemědělských podniků (Fiche 1) a Obnovu ve venkovských oblastech (Fiche 8), s celkovou alokací 22 622 226 Kč. Výzva byla vyhlášena dne 8.3.2021 a příjem žádostí probíhal od 22.3.2021 do 16.4.2021. Výše způsobilých výdajů u Fiche 1 pro příjemce dotace je 50 000 – 3 000 000 Kč a u Fiche 8 je to 100 000 – 937 500 Kč. Další informace o vyhlášené výzvě včetně preferenčních kritérií žadatelé najdou na webových stránkách MAS Třeboňsko.

Výzva 9

Devátou vyhlášenou výzvou MAS Třeboňsko v rámci operace 19.2.1 Programu rozvoje venkova na období 2014-2020 byla výzva č. 9, která byla zaměřena na Investice do zemědělských podniků (Fiche 1), Podporu investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností (Fiche 4) a Obnovu ve venkovských oblastech (Fiche 8), s celkovou alokací 24 717 436 Kč. Výzva byla vyhlášena dne 2.5.2022 a příjem žádostí probíhal od 16.5.2022 do 1.6.2022. Výše způsobilých výdajů u Fiche 1 pro příjemce dotace je 50 000 – 5 000 000 Kč, u Fiche 4 je to 50 000 – 5 000 000 Kč a u Fiche 8 je to 100 000 – 4 000 000 Kč. Další informace o vyhlášené výzvě včetně preferenčních kritérií žadatelé najdou na webových stránkách MAS Třeboňsko.

Výzva 10

Předposlední vyhlášenou výzvou MAS Třeboňsko v rámci operace 19.2.1 Programu rozvoje venkova na období 2014-2020 byla výzva č. 10, která byla zaměřena výhradně na Obnovu ve venkovských oblastech (Fiche 8). Výzva byla stornována.

Výzva 11

Poslední vyhlášenou výzvou MAS Třeboňsko v rámci operace 19.2.1 Programu rozvoje venkova na období 2014-2020 byla výzva č. 11, která byla zaměřena výhradně na Obnovu ve venkovských oblastech (Fiche 8), s alokací 6 152 123 Kč. Fiche 8 je vázána na článek 20 Nařízení PRV – základní služby a obnova vesnic ve venkovských oblastech. Výzva byla vyhlášena dne 8. 3. 2023 a příjem žádostí probíhal od 22. 3. 2023 do 9. 4. 2023. Výše způsobilých výdajů pro příjemce dotace je 100 000 – 1 000 000 Kč. Další informace o vyhlášené výzvě včetně preferenčních kritérií žadatelé najdou na webových stránkách MAS Třeboňsko. Konkrétně u této výzvy, která je zaměřena pouze na obec, jsou tyto preferenční kritéria:

- Projekt je realizován v obci s nižším počtem obyvatel – projekt je realizován v katastrálním území obce, která má do 500 obyvatel (20 bodů)
- Podpora projektů s nižší částkou dotace – částka dotace je do 500 000 Kč včetně (20 bodů)
- Preferovanou právní formou žadatele o dotaci je obec (100 bodů)
- Propagace musí být realizována v době od podání žádosti o dotaci až do data podání žádosti o platbu na MAS – 2 nástroje publicity (10 bodů)

Minimální počet bodů je 75, cílem žadatele je nasbírat co nejvíce bodů.

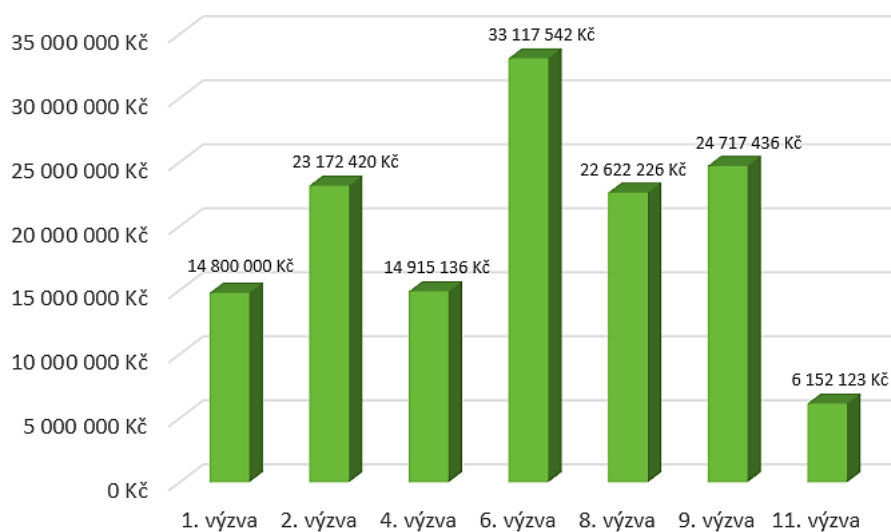
Tabulka 8 – Sumarizace vyhlášených výzev PRV MAS Třeboňsko

Výzva PRV MAS Třeboňsko o.p.s.	Datum vyhlášení výzvy	Celková alokace v Kč	Přijaté projekty
1. Výzva	15. 7. 2017	14 800 000 Kč	2
2. Výzva	26. 3. 2018	23 172 420 Kč	25
3. Výzva	–	–	–
4. Výzva	1. 4. 2019	14 915 136 Kč	32
5. Výzva	–	–	–
6. Výzva	22. 6. 2020	33 117 542 Kč	24
7. Výzva	–	–	–
8. Výzva	8. 3. 2021	22 622 226 Kč	25
9. Výzva	2. 5. 2022	24 717 436 Kč	48
10. Výzva	–	–	–
11. Výzva	8. 3. 2023	6 152 123 Kč	11

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů MAS Třeboňsko o.p.s.

MAS Třeboňsko vyhlásilo v rámci Programu rozvoje venkova 2014-2020 11 výzev, z toho 4 výzvy byly později stornovány. V Tabulce 8 jsou uvedeny datумы vyhlášení jednotlivých výzev a alokace pro tyto jednotlivé výzvy. Celkový počet přijatých žádostí o finanční podporu je 167. Z tabulky je patrné, že co rok, to jedna vyhlášená výzva. Pro ještě lepší přehlednost byl vytvořen Graf 2, který znázorňuje jednotlivé vyhlášené a ukončené výzvy včetně jejich alokací.

Graf 2 – Přehled ukončených výzev MAS Třeboňsko a jejich alokací

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů MAS Třeboňsko o.p.s.

Tabulka 9 – Přehled vybraných a nevybraných žádostí o dotaci z PRV

Výzva PRV MAS Třeboňsko o.p.s.	Počet přijatých projektů/žádostí	Počet vybraných žádostí	Počet nevybraných žádostí
1. Výzva	2	2	0
2. Výzva	25	13	12
3. Výzva	–	–	–
4. Výzva	32	10	22
5. Výzva	–	–	–
6. Výzva	24	24	0
7. Výzva	–	–	–
8. Výzva	25	23	2
9. Výzva	48	20	28
10. Výzva	–	–	–
11. Výzva	11	10	1

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů MAS Třeboňsko o.p.s.

MAS Třeboňsko po pečlivém vyhodnocení vybralo 102 žádostí. Celkový počet nevybraných žádostí je 65. Tyto žádosti nebyly vybrány především proto, že svým bodovým hodnocením skončily „pod čarou“. Každá výzva má minimální počet bodů, na které musí žadatel dosáhnout, pokud těchto bodů nedosáhne, nemůže být jeho projekt vybrán. Nebo se také může stát, že se do vyhlášené výzvy přihlásí velký počet žadatelů o dotaci, a tak je jejich výběr omezen alokací pro danou výzvu, resp. pro danou Fichi.

6.1.4 Interní postupy PRV MAS Třeboňsko

Interní postupy SCLLD území MAS Třeboňsko pro Program rozvoje venkova 2014-2020 jsou základním předpisem pro:

- přípravu a vyhlášení výzev MAS,
- příjem žádostí o dotaci na MAS,
- způsob výběru projektů na MAS,
- audit a archivaci,
- komunikaci se žadatelem,
- zamezení střetu zájmů při výběru projektů a schválení výběru.

Nicméně tento předpis je v souladu s Pravidlem Opatření 19, které stanovuje podmínky pro MAS, jejichž strategie jsou schváleny v rámci Programu rozvoje venkova na období 2014-2020, a také v souladu s Pravidlem 19.2.1., které stanovuje podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014-2020. Interní postupy jsou podřízeny těmto pravidlům (*Interní postupy SCLLD území MAS Třeboňsko pro Program rozvoje venkova 2014-2020*).

Celý proces podání žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova, a tedy i seznámení s interními postupy MAS Třeboňsko, byl v rámci řízeného rozhovoru objasněn manažerkou PRV Bc. Adélou Tomšovicovou z MAS Třeboňsko.

První otázka byla položena zcela obecně, a to: *Můžete mi prosím popsat, jak probíhá celý proces podání žádosti, od vyhlášení výzvy přes příjem žádostí až po jejich vyhodnocení a podání na SZIF?*

„Celý proces žádosti o dotaci začíná u samotného žadatele, který na stránkách MAS uvidí vyhlášenou výzvu. Výzva byla předtím již schválena RO SZIF, a proto se již později nedá změnit ani jinak doplnit. Pokud by přece jenom MAS chtěla ve výzvě něco

změnit, musela by výzvu řádně stornovat a vyhlásit novou. Vyhlášená výzva musí být vždy v souladu s příslušnými Fichemi, se SCLLD (Strategií komunitně vedeného místního rozvoje).“

Co to vlastně jsou Fiche?

„Fiche je určitý popis projektu (specifikace). Každý programový rámec je rozdělen do několika Fichí. Každá ta Fiche je specifikována v pravidlech od ministerstva jinak, je prostě určena pro určité žadatele. Když je Fiche zaměřena na obce (Fiche 8), tak v rámci této Fiche nemůže podat žádost o dotaci např. zemědělec, pro zemědělce je určena Fiche 1.“

Na webových stránkách také uvádíte, že pořádáte semináře pro žadatele, kde mají možnost se dozvědět spoustu informací o té konkrétní vyhlášené výzvě. Můžu se zeptat, jaká je účast na těchto seminářích? Využívají žadatelé tuto možnost seznámení se s pravidly výzvy?

„Vždy se někdo najde, ale například u výzev pro obce byla účast menší než u výzev zaměřené na zemědělce, především ze začátku, protože s tím neměli takové zkušenosti. Nyní se píše nová strategie na nové období, takže budou zase nová pravidla, tak uvidíme, jaké to bude, jestli bude stále zájem z jejich strany.“

Zpět k procesu podávání žádostí – Jak probíhá příjem žádostí od žadatelů?

„Žádost o dotaci musí žadatelé podat přes Portál farmáře, jakmile se výzva uzavře, tak si veškeré žádosti postahují včetně veškerých příloh. Následně vyvěsíme na webové stránky seznam všech přijatých žádostí, a to nejpozději do 5 pracovních dní od ukončení příjmu žádostí. Pak začíná administrativní kontrola. Pokud zjistím nějaké nedostatky, žadatele vyzvu k případnému doplnění žádosti. Po doplnění a opětovné kontrole zasíláme žadateli informaci o výsledku administrativní kontroly.“

Takže pokud žadatel na něco zapomene, případně v žádosti bude nějaká chyba, je ještě šance to doplnit či opravit?

„Ano, ale jsou i případy, kde to již napravit nelze. Například se stalo, že žadatel žádal v rámci jiné Fiche než měl, tak jsem ho musela na administrativní kontrole vyřadit. Pokud tedy žadatel žádost podá do jiné Fiche, má smůlu, nejde to opravit.“

Následně jsou tedy žádosti vybrány dle určitých kritérií. Jaká jsou ty kritéria? Jsou předem známá i žadateli?

„Konkrétní kritéria jsou uvedena ve formuláři dané Fiche, jsou tedy žadateli předem známá. Žadatel kritéria i body za ně vidí při vyplňování žádosti, kde se také zavazuje k plnění těchto preferenčních kritérií. Hodnocení projektů provádí výběrová komise. Výběrová komise může akorát body ubírat, když na to nemají nárok, ale nikdy je nepřidává. To zmiňuji proto, že žadatel si sám „ubere“ body například tím, že zvolí pouze jednu možnost reklamy, přitom kdyby si zvolil více možností reklamy, měl by také více bodů a lepší hodnocení projektu.“

A jak probíhá proces dál?

„Po hodnocení projektů výběrovou komisí se žádosti zasílají výboru ke schválení, poté zasíláme žadateli vyrozumění o výsledku hodnocení, a poté když jsou vybráni, tak to již přechází do rukou SZIF, který nás například také může vyzvat k nějakému doplnění nebo vyzve přímo žadatele. A nakonec se dopisuje pouze žádost o platbu.“

Dotace z PRV se tedy vyplácí zpětně (ex post)?

„Ano vyplácí se zpětně, musíte mít vlastně zrealizováno. Realizovat může začít až v momentě, kdy má žadatel podanou žádost o dotaci. Většina dotací se vyplácí zpětně, pouze teď nově – Nová zelená úsporám a Oprav dům po babičce jsou jediné dotace, které jsou vypláceny dopředu.“

Jak dlouho přibližně trvá celý tento proces? Tedy od podání žádosti až po vyplacení částky žadateli od SZIF?

„Přibližně 1,5 roku.“

Závěrečná otázka: Jak byste zhodnotila administrativní náročnost celého procesu získávání dotace z PRV?

„Řekla bych, že administrativní proces je poměrně náročný.“

6.2 Vybraná obec

Pro praktickou část diplomové práce byla vybrána obec Pleše, jelikož je součástí svazku obcí MAS Třeboňsko o.p.s., která byla též analyzována v předchozí kapitole. Obec Pleše v rámci členství v MAS Třeboňsko zažádala o dotaci v rámci Programu rozvoje venkova, který je stěžejní pro tuto diplomovou práci, a to hned čtyřikrát, což je nejvíce ze všech členských obcí. Níže je obec Pleše analyzována z hlediska jejích sociálních, geografických, demografických a ekonomických faktů.

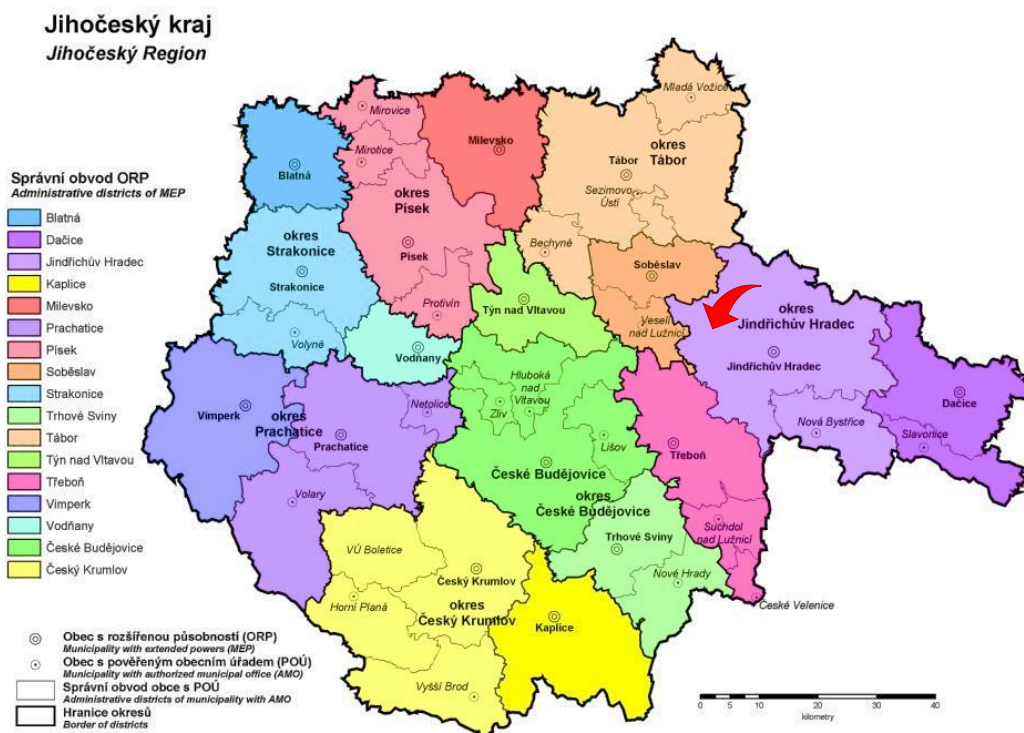
Obec Pleše

Jméno Pleše obec patrně získala díky tomu, že se nachází poměrně vysoko nad mořem, na rozdíl od okolních obcí, a je lemovaná lesy. První zmínka o této obci (de Pless) je datována k roku 1384 (*Obec Pleše: Oficiální web obce*, ©2023).

Obec Pleše se nachází v okrese Jindřichův Hradec v Jihočeském kraji, do jehož správního obvodu též spadá. Poloha obce v rámci Jihočeského kraje je konkrétněji vyobrazena a červenou šipkou znázorněna na Obrázku 8. Katastrální výměra této obce je 984 ha, počet obyvatel k 31.12.2022 je 183, z toho v obci žije 92 mužů a 91 žen. Věkový průměr obyvatelstva je 46,1, což je hodnota, která lehce přesahuje průměrný věk obyvatelstva na území celé České republiky (*Pleše (okres Jindřichův Hradec)*, ©2021).

Dle posledního sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 bylo zjištěno, že v obci Pleše má nejvíce obyvatel ukončené střední vzdělání vč. vyučení (bez maturity), následuje úplné střední vyučení (s maturitou) vč. nástavbového a pomaturitního a vysokoškolské vzdělání má 19 obyvatel (z čehož 84 % vysokoškolsky vzdělaných jsou ženy). Ekonomická aktivita obyvatelstva obce Pleše je nižší než 50 %. Osob mimo pracovní sílu, kam se počítají nepracující důchodci, osoby na rodičovské dovolené, žáci a studenti, je celkem 88 (*Veřejná databáze: Vše o území*, ©2023).

Obrázek 8 – Poloha obce Pleše v rámci Jihočeského kraje

Zdroj: Český statistický úřad (2015)

Obec se nachází ve správním obvodu Jindřichův Hradec, který čítá 58 obcí. V nejbližším okolí obce se nachází město Kardašova Řečice, do 10 km od obce se dále nachází města Veselí nad Lužnicí a Soběslav. Z tohoto pohledu je občanská vybavenost dostačující. Nejbližší mateřská a základní škola je ve 2,5 km vzdálené Kardašově Řečici, nicméně v obci samotné se nachází obchod se smíšeným zbožím, hospoda, knihovna, kadeřnictví. Obec má svůj znak a vlajku, podoba znaku Pleše je převzata z erbu Pánů z Hradce, viz Obrázek 9. (Obec Pleše: Oficiální web obce, ©2023).

Obrázek 9 – Obecní znak a Obecní vlajka – Obec Pleše

Zdroj: (*Obec Pleše: Oficiální web obce, ©2023*)

Obec Pleše je součástí mikroregionu Řečicka – svazek obcí Řečicka, který vznikl 2.7.2001 na základě návrhu ze dne 22.6.2021. Výše zmíněný mikroregion sdružuje 7 obcí, a to Kardašova Řečice, Pluhův Žďár, Pleše, Višňová, Záhoří, Újezdec a Doňov. Hlavním cílem tohoto mikroregionu je spolupráce v rámci regionálního rozvoje (*Mikroregion Řečicka, ©2023*).

Obec Pleše je jednou z mnoha obcí, které jsou součástí MAS Třeboňsko. Činnost, cíle a strategie MAS Třeboňsko je popsána v kapitole 6.1 výše. Obec Pleše získala prostřednictvím výzev vyhlášených MAS Třeboňsko podporu z Programu rozvoje venkova 2014-2020 u čtyř jejích realizovaných projektů, a to:

- 1) Lesní cesty v k.ú. Pleše, okr. Jindřichův Hradec – I. Etapa – 1 417 899 Kč,
- 2) Stavební úpravy – hřbitov Pleše – 749 909 Kč,
- 3) Rekonstrukce prodejny smíšeného zboží – 2 559 776 Kč,
- 4) Rekonstrukce prodejny smíšeného zboží – II. etapa – 639 936 Kč.

V porovnání s programovým obdobím 2007-2013 byly realizovaných a podpořeny tyto projekty z Programu rozvoje venkova:

- 1) Stavební úpravy objektu Obecního úřadu Pleše – 899 992 Kč,
- 2) Pleše – prodloužení vodovodu – 310 041 Kč,
- 3) Rozšíření kapacity půjčovny lodí – 113 000 Kč,
- 4) Pleše – obnova hřbitovní zdi a objektů hřbitova – 145 550 Kč

(*Projekty podpořené Místní akční skupinou Třeboňsko o.p.s., 2020*).

6.2.1 Rozpočet obce

Obec hospodáří řádně se svými prostředky v souladu se svými zájmy, což dokazuje i územní rozpočet obce v Tabulce 10, jelikož saldo územního rozpočtu je kladné.

Tabulka 10 – Územní rozpočet obce Pleše – rok 2022

Rok	2022	
	Kč	%
I. daňové	4 262 058,84	32,52
II. nedaňové	6 941 962,42	52,97
III. kapitálové příjmy	19 320,00	00,15
VLASTNÍ PŘÍJMY	11 223 341,26	85,64
IV. přijaté dotace	1 882 127,84	14,36
PŘÍJMY CELKEM	13 105 469,10	100,00
V. běžné výdaje	7 232 708,20	92,17
VI. kapitálové výdaje	614 281,92	7,83
VÝDAJE CELKEM	7 846 990,12	100,00
SALDO	5 258 478,98	--

Zdroj: tabulka (Kadeřábková & Peková, 2012), údaje obec Pleše k 12/2022 (<https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00512702/prehled?rad=t&obdobi=2212>)

6.2.2 Prostředky získané z Programu rozvoje venkova

Jak již bylo zmíněno v Kapitole 6.2 obec získala finanční podporu z Programu rozvoje venkova u čtyř projektů (nebo alespoň prošla výběrovým řízením a nyní čeká na finanční prostředky z PRV).

Tabulka 11 – Projekt: Lesní cesty v k.ú. Pleše, okr. Jindřichův Hradec – I. Etapa

Datum podání žádosti	Pracoviště SZIF	Celkové výdaje projektu	Výdaje ze kterých je stanovena dotace	Celková výše dotace	
				Příspěvek společenství EU	Příspěvek z národních zdrojů
31.5.2019	RO České Budějovice	1 575 444 Kč	1 575 444 Kč	907 455 Kč	510 444 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů MAS Třeboňsko o.p.s.

Projekt, který je uveden v Tabulce 11, je projektem, který byl podpořen v rámci Programu rozvoje venkova 2014-2020. Žádost o dotaci obec podala prostřednictvím čtvrté vyhlášené výzvy MAS Třeboňsko Fiche 2 – Lesní infrastruktura. Výše dotace je 90 % z uznatelných výdajů.

Tabulka 12 – Projekt: Stavební úpravy – hřbitov Pleše

Datum podání žádosti	Pracoviště SZIF	Celkové výdaje projektu	Výdaje ze kterých je stanovena dotace	Celková výše dotace	
				Příspěvek společenství EU	Příspěvek z národních zdrojů
7. 8. 2020	RO České Budějovice	2 017 053 Kč	937 387 Kč	479 941 Kč	269 968 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů MAS Třeboňsko o.p.s.

Projekt, který je uveden v Tabulce 12, je projektem, který byl podpořen v rámci Programu rozvoje venkova 2014-2020. Žádost o dotaci obec podala prostřednictvím šesté vyhlášené výzvy MAS Třeboňsko Fiche 8 – Obnova ve venkovských oblastech. Výše dotace je 80 % z uznatelných výdajů.

Tabulka 13 – Projekt: Rekonstrukce prodejny smíšeného zboží v obci Pleše

Datum podání žádosti	Pracoviště SZIF	Celkové výdaje projektu	Výdaje ze kterých je stanovena dotace	Celková výše dotace
1.6.2022	RO České Budějovice	7 217 650 Kč	3 199 720 Kč	2 559 776 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů MAS Třeboňsko o.p.s.

Projekt, který je uveden v Tabulce 13, je projektem, který byl podpořen v rámci Programu rozvoje venkova 2014-2020. Žádost o dotaci obec podala prostřednictvím deváté vyhlášené výzvy MAS Třeboňsko Fiche 8 – Obnova ve venkovských oblastech. Výše dotace je 80 % z uznatelných výdajů.

Tabulka 14 – Projekt: Rekonstrukce prodejny smíšeného zboží v obci Pleše – II. etapa

Datum podání žádosti	Pracoviště SZIF	Celkové výdaje projektu	Výdaje ze kterých je stanovena dotace	Celková výše dotace
8.4.2023	RO České Budějovice	1 210 000 Kč	799 920 Kč	639 936 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů MAS Třeboňsko o.p.s.

Projekt, který je uveden v Tabulce 14, je posledním projektem, který byl podpořen v rámci Programu rozvoje venkova 2014-2020. Žádost o dotaci obec podala prostřednictvím poslední jedenácté vyhlášené výzvy MAS Třeboňsko Fiche 8 – Obnova ve venkovských oblastech. Výše dotace je 80 % z uznatelných výdajů.

Obec se neustále snaží o rozvoj či vylepšení stávajícího stavu území. Proto také dále obdržela finanční prostředky z Programu obnovy venkova Jihočeského kraje, a to na:

- 1) Veřejný rozhlas a měřiče rychlosti Pleše – 230 000 Kč,
- 2) Stavební a sadové úpravy hřbitov Pleše (II. etapa) – 220 000 Kč,
- 3) Oprava místní komunikace Pleše – Višňová – 190 000 Kč.

(Obec Pleše: Oficiální web obce, ©2023)

Příprava žádosti a následný proces získání finančních prostředků včetně administrativní náročnosti byl objasněn starostou obce Pleše panem Jaroslavem Marsou v rámci řízeného rozhovoru s otevřenými otázkami.

Začneme úplně od začátku – Kde se obec dozvídá o dotacích, které může využít pro svůj rozvoj? Pravidelně sledujete vyhlášené výzvy MAS Třeboňsko?

„Jako jeden z hlavních zdrojů pro získávání těchto informací je určitě MASka a pak také koukáme na webové stránky ministerstev. Jednou za čas se na to podívám a zjistím

jaké jsou možnosti. MAS Třeboňsko nám navíc zpracovává přehledy o možnostech čerpání dotací.“

A jak tedy probíhá příprava žádosti o dotaci? Kdo ji připravuje?

„Příprava žádosti má vždy několik fází. V první řadě musíte mít projekt, který chcete zrealizovat. Pokud se jedná například o nějaký stavební projekt, tak už dopředu musíte mít stavební povolení a další připravené doklady, rozhodnutí apod., a poté vyplníte žádost. Naše obec využívá externí poradce, kteří žádost zpracovávají a dále komunikují prostřednictvím Portálu farmáře s MAS a se SZIF.“

Z jakého důvodu využíváte externí poradce (externí firmu) na zpracování žádosti o dotaci? Je jedním z důvodů administrativní náročnost?

„Pro mě osobně je velmi nekomfortní systém podávání žádostí a další komunikace přes Portál farmáře. Program rozvoje venkova se řídí velkým množstvím předpisů, pravidel, lhůt a dalších povinností, a tohle všechno sledovat není pro starostu (neuvolněného starostu) malé obce úplně jednoduché a časově je to velmi náročné. Není to vůbec administrativně jednoduchá žádost, není lehké ani následné vyúčtování. Je lepší když má člověk zkušenosti, perfektně zná podmínky, zná administrátory na SZIFu, a proto raději žádost o dotaci zadáváme externí firmě.“

Administrativní náročnost se určitě dá považovat za jednu z překážek PRV. Jaké jsou podle Vás klady tohoto programu?

„Obecně přínosem jakékoli dotační politiky je to, že podporuje a umožňuje územní nebo jiný rozvoj. Bez dotací by nebylo možné zrealizovat některé větší projekty, jelikož by to obecní rozpočet prostě neumožňoval. Samozřejmě ta dotace je poskytnuta za určitých podmínek, které musíme dodržet, což někdy není úplně jednoduché.“

A jaké vidíte klady či přínosy v tom, že jste součástí MAS Třeboňsko?

„Nejdůležitější je to, že jsme zkrátka součástí nějakého společenství, které podporuje tu komunitu. Je to především o spolupráci a naplnění určitého společného zájmu. MAS je výborná v tom, že je tam spojení dvou sektorů – podnikatelů a územní samosprávy, protože podnikatelé (primárně zemědělci) nám mnohdy ukáží jiný pohled na věc. Dalším velkým přínosem je ta možnost podílet se na vytváření výzev, podílet se na rozhodování o tom, kam budou směřovat dotační prostředky.“

6.3 Zhodnocení

Výstupy praktické části svědčí o tom, že obec Pleše řádně hospodaří se svým rozpočtem, využívá finančních prostředků z národních i evropských dotací pomocí nichž realizuje větší projekty, aktivně se zapojuje v MAS Třeboňsko a celkově podporuje územní rozvoj a tím i kvalitu života občanů v této obci.

MAS Třeboňsko též přispívá k tomu, že rozvoj v obci Pleše nezaostává. Pravidelně pro své členy připravují přehledy o dotačních možnostech, výroční zprávy a pořádají semináře pro žadatele, aby se lépe zorientovali v celém procesu podání žádosti o dotaci.

Program rozvoje venkova je jediným cílícím programem na venkovský prostor. Na rozdíl od městských aglomerací je zde potřeba větší množství malých projektů, které jsou rozprostřeny do území. V rámci dotační pomoci z Programu rozvoje venkova obec Pleše získala v programovém období 2014-2020 celkem 5 367 520 Kč, díky čemuž zrealizovala opravu lesní cesty, stavební úpravy na hřbitově a kompletně zrekonstruovala prodejnu smíšeného zboží. V rámci národních dotací z PRV Jihočeského kraje obec Pleše investovala např. do veřejného rozhlasu a měřičů rychlosti (radarových zařízení), čímž přispěla ke zvýšení informovanosti občanů a bezpečnosti silničního provozu v obci.

Na základě analyzování Programu rozvoje venkova a celého procesu získávání dotací z PRV byly učiněny tyto závěry, co se týče kladů a překážky (zápory) PRV:

Klady

- důraz na malé obce, zejména na obce, které mají do 500 obyvatel
- historická návaznost na předchozí programy (tzn. kontinuita a předvídatelnost)
- relativně jasná a stálá pravidla (nicméně těchto pravidel a pokynů je velké množství a žadatelům trvá než se zorientují)

Překážky

- administrativní náročnost
- málo respektuje rozdílnost venkovských prostředí (příměstské / zemědělské / horské atd.)
- pravidla by šla ještě dále zjednodušit
- omezování aktivit (projektů), které lze podpořit v rámci PRV

6.3.1 Doporučení

Žádné doporučení pro obec Pleše není nutné. Obec řádně hospodaří se svým rozpočtem, využívá národních i evropských dotací, aktivně se zapojuje v MAS Třeboňsko a podporuje územní rozvoj. Toto bylo potvrzeno i na základě rozhovoru se starostou obce panem Jaroslavem Marsou.

7 Závěr

Územní, ekonomický a hospodářský rozvoj venkovských oblastí je prioritním bodem pro Program rozvoje venkova. V rámci pochopení této problematiky jsou v teoretické části diplomové práce rozebrány pojmy jako obec, venkov, společná zemědělská politika EU, regionální politika, finanční prostředky z evropských fondů, strategické řízení, rozvoj venkova, aktéři rozvoje venkova.

Cílem diplomové práce je zodpovězení čtyř otázek: *Jaká je zpětná vazba k programu rozvoje venkova na lokální úrovni?* Zpětná vazba byla získána v rámci rozhovoru se starostou obce Pleše panem Jaroslavem Marsou, který uvádí, že „Přínosem Programu rozvoje venkova je to, že podporuje a umožňuje územní rozvoj malých obcí. Bez dotací by nebylo možné zrealizovat některé větší projekty, jelikož by to obecní rozpočet prostě neumožňoval. Samozřejmě ta dotace je poskytnuta za určitých podmínek, které musíme dodržet, což někdy není úplně jednoduché. Program rozvoje venkova se řídí velkým množstvím předpisů, pravidel, lhůt a dalších povinností, a tohle všechno sledovat není pro starostu (neuvolněného starostu) malé obce úplně jednoduché a časově je to velmi náročné. Není to vůbec administrativně jednoduchá žádost.“

Kdo jsou aktéři tohoto programu? Aktéry Programu rozvoje venkova lze rozdělit do čtyř hlavních úrovní. Jedná se o úroveň evropskou, národní, regionální a lokální. Do evropské úrovně patří Evropská komise (rámec SZP EU) a nadnárodní zájmová uskupení. Do národní úrovně patří ministerstva, konkrétně Ministerstvo zemědělství, pod které patří také Státní zemědělský intervenční fond. Do regionální úrovně zahrnujeme kraje, vysoké školy a krajská informační střediska (např. regionální obor SZIF České Budějovice), podnikatelská sdružení a aktéři lokální úrovně jsou obce, dobrovolné spolky obcí, místní akční skupiny, podnikatelé, zemědělci. (*Aktéři rozvoje venkova*, 2014). Za nejdůležitější jsou však považovány: Ministerstvo zemědělství, Státní zemědělský intervenční fond, MAS, obce, zemědělci (podnikatelé). Tito aktéři rozvoje venkova byly poté v dalších kapitolách více analyzovány. Také byly provedeny dva řízené rozhovory s otevřenými otázkami, a to s manažerkou PRV MAS Třeboňsko a starostou obce Pleše, která je též součástí MAS Třeboňsko, panem Jaroslavem Marsou.

Jaké jsou klady a překážky programu? Jaká je jeho efektivita? Mezi klady Programu rozvoje venkova rozhodně patří to, že klade velký důraz na podporu malých (venkovských) obcí a mladých zemědělců. Dále je to historická návaznost na předchozí programy, díky čemuž si mohou být žadatelé (obce, zemědělci) téměř jistí, že se na ně v rámci dotační politiky nezapomene. Největší překážkou pro žadatele, kteří chtějí žádat o finanční podporu z tohoto programu, je však administrativní náročnost. S tím se pojí velké množství pravidel a norem pro PRV, která by se určitě dala zjednodušit a stát se tak pro žadatele srozumitelnější. Druhá část výzkumné otázky se týká efektivity. Efektivita tohoto programu se může definovat například počtem podaných žádostí. Podaných žádostí o dotaci prostřednictvím MAS Třeboňsko v rámci PRV za programové období bylo celkem 167, z čehož 61 % bylo přijatých SZIF. Což je poměrně efektivní. Dalším ukazatelem efektivity může být např. to, že MAS Třeboňsko svoji alokaci, která jí byla přidělena na projekty v rámci PRV, využila do poslední koruny. Což je efektivní.

Tato diplomová práce představuje komplexní pohled na problematiku celého procesu od podání žádosti o dotaci v rámci programu PRV až po vyplacení dotace žadateli, resp. příjemci dotace. Tato diplomová práce by mohla sloužit také jako návod pro zorientování se v dotační politice.

Summary

The thesis with the topic "Experience with the Rural Development Programme 2014-2020 in the selected municipality" in the theoretical part describes and explains the following concepts: municipality and its authorities, cooperation of municipalities on territorial development, strategic management at the municipal level, regional policy, financial resources from the European Union, particularly from the Rural Development Programme. The practical part of this thesis analyses a specific municipality, which is part of a Local Action Group, in terms of the whole process from the application for subsidies to the receipt of public funds for rural development. The sources for the practical part of the thesis are documents obtained from the institutions involved (e.g. overviews of the applications submitted, overviews of the selected applications for subsidies, statistical data), interviews with managers of these institutions and an interview with the mayor of the selected municipality.

Key words: European Union, Agriculture, Rural Development, The State Agricultural Intervention Fund, Rural Development Programme, Municipality

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

Baldwin, R. E., & Wyplosz, C. (2008). *Ekonomie evropské integrace*. Grada.

Boháčková, I., & Hrabánková, M. (2009). *Strukturální politika Evropské unie*. C. H. Beck.

Černocho, P., Haller, R., Pajas, P., Rossiter, T., Rovná, L., Urban, L., & Temmes, A. (2000). *O Evropské unii*. Ministerstvo zahraničních věcí České republiky.

Fiala, Z., Zpěvák, A., Jonáková, T., & Novotný, V. (2015). *Evropská veřejná správa* (Vydání I). Univerzita Jana Amose Komenského Praha.

Hobza, A. (2009). *Evropská unie a hospodářské reformy*. C.H. Beck.

Horzinková, E., & Novotný, V. (2010). *Základy organizace veřejné správy v ČR* (2., upr. vyd). Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.

Chrastina, J. (2019). *Případová studie - metoda kvalitativní výzkumné strategie a designování výzkumu: Case study - a method of qualitative research strategy and research design*. Univerzita Palackého v Olomouci.

Jelínková, J. (2017). *Občan, spolek, obec a úřad v ochraně životního prostředí: praktický průvodce*. Grada.

Kadeřábková, J., & Peková, J. (2012). *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Wolters Kluwer Česká republika.

Káňa, P. (2010). *Základy veřejné správy: vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol* (3., aktualiz. vyd). Montanex.

Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD): v programovém období 2014-2020 : rozvoj ve všech oblastech. (2018). Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Krbová, J. (2017). *Moderní management ve veřejné správě: nové, inovativní a kreativní přístupy v managementu veřejné správy: výzvy a možnosti.* Wolters Kluwer.

Lochmannová, A. (2017). *Veřejná správa: základy veřejné správy.* Computer Media.

Maier, K., Čtyroký, J., Vorel, J., & Franke, D. (2008). *Územní plánování a udržitelný rozvoj.* ABF - nakladatelství ARCH.

Marek, D., & Baun, M. J. (2010). *Česká republika a Evropská unie.* Grada.

Pomahač, R. (2013). *Veřejná správa.* C.H. Beck.

Projekty podpořené Místní akční skupinou Třeboňsko o.p.s. (2020). [brožura]. Místní akční skupina Třeboňsko.

Průcha, P. (2004). *Veřejná správa a samospráva.* Vysoká škola aplikovaného práva.

Svoboda, J., Lososová, J., & Zdeněk, R. (2017). *Zemědělské dotace v Evropské unii.* Wolters Kluwer Česká republika.

Vilamová, Š. (2004). *Jak získat finanční zdroje Evropské unie.* Grada.

Wokoun, R., Malinovský, J., Damborský M., Blažek, J., Ježek, J., Sucháček, J., ... Kut-scherauer, A. (2008). *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování).* Linde.

Právní normy

Zákon č. 128/2000 Sb., *o obcích (obecní zřízení)*. (2023).

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 129/2000 Sb., *o krajích (krajské zřízení)*. (2023).

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129>

Zákon č. 131/2000 Sb., *o hlavním městě Praze*. (2023).

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-131?text=>

Zákon č. 248/2000 Sb., *o podpoře regionálního rozvoje*. (2023).

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248>

Zákon č. 2/1969 Sb., *o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky*. (2023). <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2>

Zákon č. 256/2000 Sb., *o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů*. (2023). <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-256>

Elektronické zdroje

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. (© 2023). [online]. [cit. 19-01-2023] Dostupné z <https://www.nature.cz/homepage>

Aktéři rozvoje venkova. (2014). Úvod do geografie venkova: Multimediální elektronický výukový materiál. [online]. [cit. 10-01-2023] Dostupné z https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pdf/js14/g_venkov/web/pages/05-akteri-rozvoje.html

Brožura SZIF. (©2013). Státní zemědělský intervenční fond. [online]. [cit. 18-05-2023] Dostupné z https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fnepub%2F1554801063020%2F1554801197759.pdf

CITES. (© 2008–2022). Ministerstvo životního prostředí. [online]. [cit. 16-01-2023] Dostupné z https://www.mzp.cz/cz/cites_obchod_ohrozenymi_druhy

Co jsou MAS. (©2023). Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z.s. [online]. [cit. 06-03-2023] Dostupné z <https://www.nsmascr.cz/o-spolku/co-jsou-mas/>

Dodatek č. 02 – Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Třeboňsko pro období 2014-2020. (2019). Třeboň: MAS Třeboňsko o.p.s. [online]. [cit. 30-05-2023] Dostupné z <https://www.mas-trebonsko.cz/dotace-2014-2020-/sclld-mas-trebonsko-2014-2020/>

DotaceEU.cz. Program rozvoje venkova. (©2023). [online]. [cit. 09-01-2023] Dostupné z <https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/kohezni-politika-eu/operacni-programy/program-rozvoje-venkova>

DotaceEU.cz. Programové období 2014-2020. (©2023). [online]. [cit. 09-01-2023] Dostupné z <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020>

DotaceEU.cz. Posílení přeshraniční spolupráce, především obcí v přeshraničním česko – polském území. (©2023). [online]. [cit. 11-01-2023] Dostupné z

<https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/novinky/posileni-preshranicni-spoluprace,-predevsim-obci-v>

DotaceEU.cz. *10 kroků k získání dotace.* (©2023). [online]. [cit. 11-01-2023] Dostupné z <https://www.dotaceeu.cz/cs/jak-ziskat-dotaci/10-kroku-k-ziskani-dotace>

Fond mikroprojektů v období 2014-2020. (©2023). Poslání Euroregionu Silesia : Intenzivní přeshraniční spolupráce - náš společný a trvale udržitelný rozvoj. [online]. [cit. 19-01-2023] Dostupné z <https://euroregion-silesia.cz/programy-preshranicni-spoluprace/347-fond-mikroprojektu>

Interní postupy SCLLD území MAS Třeboňsko pro Program rozvoje venkova 2014-2020. Třeboň: MAS Třeboňsko o.p.s. [online]. [cit. 30-05-2023] Dostupné z file:///C:/Users/veron/Downloads/Intern%C3%AD%20postupy%20PRV_MAS%20T%C5%99ebo%C5%88sko-1.pdf

Jihočeský kraj: Charakteristika kraje. (©2023). Český statistický úřad. [online]. [cit. 14-06-2023] Dostupné z https://www.czso.cz/csu/xc/charakteristika_kraje

Kdo jsme. (©2023). Místní akční skupina Třeboňsko o.p.s. [online]. [cit. 16-03-2023] Dostupné z <https://www.mas-trebonsko.cz/o-mas-/kdo-jsme/>

KS MAS Jihočeský kraj. (©2023). Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z.s. [online]. [cit. 16-03-2023] Dostupné z <https://www.nsmas.cz/pro-mas/krajska-sdruzeni/ks-mas-jihocesky-kraj/>

Metodika pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014-2020 (verze 4). (2021). Státní zemědělský intervenční fond. [online]. [cit. 17-02-2023] Dostupné z https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/prv2014/opatreni/leader/1481792777866/1611905860784.pdf

Mikroregion Řečicka. (©2023). Město Kardašova Řečice. Provozovatel webových stránek: Galileo Corporation s.r.o. [online]. [cit. 10-07-2023] Dostupné z <https://www.kardasova-recice.cz/urad/mikroregion-recicka/>

Místní akční skupina (MAS). (©2023). DotaceEU.cz. [online]. [cit. 18-04-2023] Dostupné z [https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/m/mistni-akcni-skupina-\(mas\)](https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/m/mistni-akcni-skupina-(mas))

Monitor - kompletní přehled veřejných financí. (©2023). Město Třeboň. [online]. [cit. 10-07-2023] Dostupné z <https://monitor.statnipokladna.cz/>

Natura 2000. (© 2008–2022). Ministerstvo životního prostředí. [online]. [cit. 10-01-2023] Dostupné z https://www.mzp.cz/cz/natura_2000

Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005. Úřední věstník, *OJ L 347*, 20.12.2013, s. 487–548. [online]. [cit. 18-01-2023] Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32013R1305&qid=1653732257984>

Obec Pleše: Oficiální web obce. (©2023). Partneri a podpora obce. [online]. [cit. 17-7-2023] Dostupné z <https://www.obecplese.cz/>

Obec Pleše: Oficiální web obce. (©2023). O obci. [online]. [cit. 17-7-2023] Dostupné z <https://www.obecplese.cz/>

Pleše (okres Jindřichův Hradec). (©2021). Regionální informační servis. [online]. [cit. 09-06-2023] Dostupné z <https://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/507628-plese>

Plzeňský kraj: Charakteristika kraje. (©2023). Český statistický úřad. [online]. [cit. 14-06-2023] Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/xp/plzensky-kraj>

Portál farmáře. (©2013). Státní zemědělský intervenční fond. [online]. [cit. 07-02-2023] Dostupné z <https://www.szif.cz/cs/faq-pf>

PRAVIDLA, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014–2020. (2022). Č. j.: MZE-20309/2022-14113. Ministerstvo zemědělství. [online]. [cit. 17-12-2022] Dostupné z https://eagri.cz/public/web/file/700184/Pravidla_19.2.1_pro_rok_2022_zpresneni_cis_topis_na_web.pdf

Průručka pro publicitu PRV 2014-2020 (verze 6). (2021). Č.j. MZE-66267/2021-14112. Státní zemědělský intervenční fond. [online]. [cit. 17-12-2022] Dostupné z <https://www.szif.cz/cs/prv2014-pravidla>

Regionální odbory. (©2023). Státní zemědělský intervenční fond. [online]. [cit. 18-02-2023] Dostupné z <https://www.szif.cz/cs/szif-ro>

Regionální politika 2014-2020. (© 2005-2022). EUROSKOP.CZ. [online]. [cit. 17-12-2022] Dostupné z <https://euroskop.cz/ja-a-eu/fondy/regionalni-politika/regionalni-politika-2014-2020/>

Rozpočet SZIF na rok 2023. (©2023). Státní zemědělský intervenční fond. [online]. [cit. 25-06-2023] Dostupné z <https://www.szif.cz/cs/rozpocet-szif-2023>

Společná klasifikace územních statistických jednotek. (©2023). Evropský parlament. [online]. [cit. 11-05-2023] Dostupné z <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/99/spolecna-klasifikace-uzemnich-statistickych-jednotek>

Společná zemědělská politika. (©2023). Evropská komise. [online]. [cit. 29-05-2023] Dostupné z https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy_cs

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Třeboňsko pro období 2014-2020. (2017). Třeboň: MAS Třeboňsko o.p.s. [online]. [cit. 29-05-2023] Dostupné z <https://www.mas-trebonsko.cz/dotace-2014-2020-/scld-mas-trebonsko-2014-2020/>

Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030. (© 2009-2023). EAGRI. [online]. [cit. 19-03-2023] Dostupné z <https://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/koncepce-a-strategie/strategie-resortu-ministerstva-1.html>

SZIF – Státní zemědělský intervenční fond. (© 2013). *Program rozvoje venkova 2014-2020.* [online]. [cit. 11-11-2022] Dostupné z <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

Území MAS. (©2023). Místní akční skupina Třeboňsko o.p.s. [online]. [cit. 16-03-2023] Dostupné z <https://www.mas-trebonsko.cz/o-mas-uzemi-mas/>

Uživatelská příručka k definici malých a středních podniků. (2015). Úřad pro publikace Evropské unie. [online]. [cit. 11-02-2023] Dostupné z https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fprv2014%2Fzakladni_informace%2Fdef_mas_podniku%2F1507544264294.pdf

Veřejná databáze: Vše o území. (©2023). Český statistický úřad. [online]. [cit. 19-05-2023] Dostupné z https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=34055&u= VUZEMI_43_507628#

Zháněl, J., Hellebrandt, V. & Sebera, M. (© 2014). *Metodologie výzkumné práce.* Brno: Masarykova univerzita. [online]. [cit. 11-12-2022] Dostupné z https://is.muni.cz/el/1451/jaro2017/nk2019/um/Zhanel-metodologie-vyzkumne-prace_2014.pdf

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obrázky

- Obrázek 1 Vymezení území správců fondu mikroprojektů CZ – PL
- Obrázek 2 Předpokládané alokace finančních prostředků do oblastí PRV
- Obrázek 3 Mapa regionů soudržnosti (NUTS2)
- Obrázek 4 MAS na území Jihočeského kraje
- Obrázek 5 Logo Evropské unie s textem PRV
- Obrázek 6 Logo LEADER
- Obrázek 7 Upravený programový rámec PRV
- Obrázek 8 Poloha obce Pleše v rámci Jihočeského kraje
- Obrázek 9 Obecní znak a Obecní vlajka – Obec Pleše

Tabulky

- Tabulka 1 Stanovení počtu členů zastupitelstva obce
- Tabulka 2 Ukázkový příklad struktury územního rozpočtu – obec Třeboň
- Tabulka 3 Počet přijatých žádostí za Jihozápad v roce 2020
- Tabulka 4 Počet přijatých žádostí za Jihozápad v roce 2021
- Tabulka 5 Počet přijatých žádostí za Jihozápad v roce 2022
- Tabulka 6 Financování strategie podle programů (v tis. Kč)
- Tabulka 7 Rozložení alokací na Fiche
- Tabulka 8 Sumarizace vyhlášených výzev PRV MAS Třeboňsko
- Tabulka 9 Přehled vybraných a nevybraných žádostí o dotaci z PRV
- Tabulka 10 Územní rozpočet obce Pleše – rok 2022
- Tabulka 11 Projekt: Lesní cesty v k.ú. Pleše, okr. Jindřichův Hradec – I. etapa
- Tabulka 12 Projekt: Stavební úpravy – hřbitov Pleše
- Tabulka 13 Projekt: Rekonstrukce prodejny smíšeného zboží v obci Pleše

Tabulka 14 Projekt: Rekonstrukce prodejny smíšeného zboží v obci Pleše –
II. etapa

Grafy

Graf 1 Porovnání podaných žádostí v jednotlivých letech na RO SZIF ČB

Graf 2 Přehled ukončených výzev MAS Třeboňsko a jejich alokací

Seznam zkratek

EU	Evropská unie
ES	Evropské společenství
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
HDP	Hrubý domácí produkt
OP Z	Operační program Zaměstnanost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
IPRÚ	Integrované plány rozvoje území
IROP	Integrovaný regionální operační program
ITI	Integrované územní investice
MAS	Místní akční skupina
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
PRV	Program rozvoje venkova
SCLLD	Strategie
SFTR	Státní fond tržní regulace
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika